

Knuutila Karoliina ja Yrjänä Helka

YLIVIESKAN NUORISOTALON TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

**Nuorten kokemuksia Sputnik 2022:n toiminnasta ja sen
kehittämistarpeista sekä nuorisotyöntekijän kokemuksia avointen
ovien merkityksestä nuorille**

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaalialan koulutusohjelma
Lokakuu 2014**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö Ylivieskan yksikkö	Aika Lokakuu 2014	Tekijä/tekijät Karoliina Knuutila ja Helka Yrjänä
Koulutusohjelma Sosiaali-alan koulutusohjelma		
Työn nimi YLIVIESKAN NUORISOTALON TOIMINNAN KEHITTÄMINEN. Nuorten kokemuksia Sputnik 2022:n toiminnasta ja sen kehittämistarpeista sekä nuorisotyön kokemuksia avointen ovien merkityksestä nuorille.		
Työn ohjaaja Leena Raudaskoski	Sivumäärä 54+2	
Työelämäohjaaja Kirsi Rättyä		
<p>Tämä opinnäytetyö tehtiin Ylivieskan nuorisotoimen toimeksiannosta nuorisotalo Sputnik 2022:een. Opinnäytetyö tehtiin parityönä, jota työstettiin sekä yhdessä että itsenäisesti, jolloin molemmilla oli omat aihealueet jotka myöhemmin työstettiin yhdeksi kokonaisuudeksi.</p> <p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää nuorten kokemuksia Ylivieskan nuorisotalo Sputnikin toiminnasta ja avoimista ovista sekä niiden kehittämistarpeista. Tarkoituksena oli myös selvittää nuorisotyöntekijän kokemuksia avointen ovien merkityksestä nuorille. Tavoitteena oli saada opinnäytetyön kautta tietoa nuorisotyöntekijöille siitä, mitä nuoret pitävät tärkeänä nuorisotalolla.</p> <p>Opinnäytetyössä käsiteltiin nuoren elämään vaikuttavia osatekijöitä kuten perhettä, vapaa-ajan viettomahdollisuuksia, koulua sekä kunnan tarjoamia palveluja. Opinnäytetyössä käsiteltiin myös yhteiskunnassa paljon esillä olleita aiheita muun muassa osallisuutta. Myös nuorisotyötä ja nuorisotyöntekijän työtä ohjaavia säännöksiä käsiteltiin opinnäytetyössä. Aineistoa kerättiin nuorilta kyselylomakkeella, joka oli toteutettu webropol-ohjelmalla sekä haastatteleamalla nuorisotyöntekijää. Haastattelu nauhoitettiin ja litteroitiin. Kyselyssä oli sekä avoimia että monivalintakysymyksiä.</p> <p>Nuoret olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä nuorisotalon tämän hetkiseen toimintaan. Heidän mielestään avoimissa ovissa tärkeää oli se, että sinne voi mennä omana itsenään. Esille nousi myös lämmin ajanviettopaikka, ohjaajan läsnäolo ja kaverit. Nuoret toivoivat muun muassa yhteisiä reissuja sekä erilaisia aktiiviteetteja mahdollistavia välineitä lisää. Nuorisotyöntekijä korosti turvallisen aikuisen läsnäoloa ja ennaltaehkäisevää merkitystä nuoren elämässä.</p>		
Asiasanat Avoimet ovet, ennaltaehkäisy, nuoret, nuorisotyöntekijä, osallisuus, syrjäytyminen		

ABSTRACT

Unit CENTRIA university of Applied Sciences	Date October 2014	Author/s Karoliina Knuutila and Helka Yrjänä
Degree programme Degree programme in Social Services		
Name of thesis DEVELOPING THE YLIVIESKA YOUTH COUMMUNITY CENTER. The experiences of young people about the activities of Sputnik 2022 and the needs for development, and the experiences of youth workers about the importance of the open doors for young people		
Instructor Leena Raudaskoski	Pages 54+2	
Supervisor Kirsi Rättyä		
<p>This thesis was commissioned by the youth community center Sputnik 2022 of Ylivieska municipality youth services. The thesis work was conducted as a pair work, and it was written both individually and collaboratively, which allowed the students to focus on specific research areas that were then later amalgamated into one research work.</p> <p>The purpose of this thesis work was to study the Ylivieska youth community center Sputnik 2022 user experiences, open door event experiences and needs for developing those for future. The aim was also to find out about the youth worker's experiences regarding the events' importance to the youth. The goal was collect more information for the youth workers about what things the youth considered important at the youth house.</p> <p>Factors influencing the lives of young people, such as family, leisure time activities, school and services provided by the municipality were assessed. The thesis also discussed topics that have been present in the public discussion such as the possibility of being a part of something. Furthermore the legislation controlling youth work and special decrees related to the work of a youth worker were discussed.</p> <p>The data for the study was collected from the youth using a Webropol questionnaire and by interviewing a youth worker. The Interview was recorded and lettered. The questionnaire included both open and multiple choice questions.</p> <p>The young who had taken part in the youth house activities were mainly satisfied with the current activities. According to the young, the most important part of the open door events was that everyone could come there as they are. Other issues that were brought up were the presence of a youth worker, friends and a warm place to spend time. The young users also hoped to have more trips together and more equipment enabling different activities. The youth worker the emphasized importance of having a safe grown up person present in the life of a young person and its preventive effect on the lives of the young people in the future</p>		
Key words social exclusion, inclusion, open doors, prevention, youths, youth worker		

**TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS**

1 JOHDANTO	1
2 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET	4
3 NUORISOTYÖ	7
3.1 Avointen ovien historia	7
3.2 Nuorisolaki	8
3.3 Nuorisotyön tehtävät	9
3.4 Nuorisotilat	10
4 NUORUUSIKÄ	12
4.1 Sosiaalinen kehitys	13
4.2 Kaverisuhteiden merkitys	14
4.3 Vertaistuki	15
4.4 Muuttuva yhteiskunta nuoren kasvuympäristönä	16
5 AKTIIVISEN NUORISOTYÖN MENETELMÄT	18
5.1 Osallisuuden tukeminen	18
5.2 Nuorisotyön mahdollisuudet nuoren elämän viitoittajana	19
5.3 Syrjäytymisen ehkäiseminen	20
5.4 Huoli puheeksi	21
5.5 Ennaltaehkäisevä näkökulma	22
6 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	23
6.1 Tutkimusmenetelmät ja tutkimuskohde	23
6.2 Tutkimusaineiston analysointi	25
6.3 Tutkimuksen luotettavuus	26
7 NUORISOTYÖNTEKIJÄN NÄKEMYS NUORISOTYÖN TOIMINTOJEN MERKITYKSESTÄ NUORILLE	28
7.1 Nuorisotyöntekijän haastattelu - taustatiedot	28
7.2 Avointen ovien toiminta	29
7.3 Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus	30
7.4 Nuorisotalon merkitys nuorelle ohjaajan näkökulmasta	31
7.5 Nuorten ja nuorisotyöntekijän käsitys hyvästä ohjaajasta	32
8 TUTKIMUSTULOKSET KYSELYSTÄ	34
9 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	42
9.1 Yhteenveto	42
9.2 Pohdinta ja arviointi nuorille tehdystä kyselystä	43
9.3 Pohdinta ja arviointi nuorisotyöntekijän haastattelusta	46
9.4 Pohdintaa opinnäytetyön prosessista	47
LÄHTEET LIITTEET	51

KUVIOT

KUVIO 1. Nuoren elinympäristöjen tasojen kuvaus	13
KUVIO 2. Nuorten saatu tieto nuorisotalosta ja sen toiminnasta	36
KUVIO 3. Nuorten osallistuminen nuorisotoimen tapahtumiin	37
KUVIO 4. Nuorten osallistuminen avoimiin oviin	38
KUVIO 5. Avoimiin oviin osallistumiseen vaikuttavat asiat	39

TAULUKOT

TAULUKKO 1. Nuorisotalon viihtyisyys ja toiminnan sisältö	37
TAULUKKO 2. Nuorten osallisuus ja toiminnan arviointia avoimissa ovissa	42

1 JOHDANTO

Nuoret ovat tulevaisuutemme toimijoita joiden hyvinvointiin, tulevaisuuden suuntaan ja kasvuun kannattaa panostaa. Nuoret tarvitsevat vapaa-ajan viettopaikkoja koulun rinnalle sekä turvallisia aikuisia myös kodin ulkopuolelta. Ylivieskassa nuorisovapaa-ajan viettopaikat ovat olleet vähäisiä viime vuosina. Ylivieskan nuorisotalo Sputnik 2022 (Sputnik) on tarjonnut nuorille iltaisin päihteettömän oleskelupaikan jossa he voivat kohdata kavereita, viettää aikaa pelaillen ja osallistua ohjattuun toimintaan. Nuorten mielipiteitä nuorisotalon toiminnasta ja sen kehittämistarpeista on syytä saada kuuluviin, jotta nuoria voitaisiin jatkossakin tavoittaa turvallisten aikuisten piiriin valvotusti. Nuorisotalon toiminnan tarkoituksena on vastata mahdollisimman paljon nuorten toiveisiin ja tarpeisiin, jolloin toiminnan lähtökohdaksi muodostuu nuorista lähtevä toiminta.

Nuorisotyön ajankohtaiset tehtävät on määritelty kuntakohtaisesti lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa. Kallion lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa eräs ajankohtaisista tehtävistä on tarjota nuorille erilaisia aktiviteetteja. Nuorisolaki määrittelee nuorisotyön tavoitteet, jotka toimivat lähtökohdina nuorisotyön toiminnalle. Nuorisotyön tavoitteena on muun muassa tukea nuoren kasvua, itsenäistymistä sekä sosiaalista vahvistumista luomalla ja tukemalla päihteettömiä harrastuksia.

Opinnäytetyömme aihe syntyi omasta mielenkiinnostamme olla vaikuttamassa nuorten vapaa-ajanviettomahdollisuuteen Ylivieskan nuorisotalo Sputnikissa nostamalla heidän äänensä kuuluviin. Selvitimme nuorten kokemuksia Ylivieskan nuorisotalon toiminnasta, avoimista ovista ja niiden kehittämistarpeista sekä nuorisotyöntekijän kokemuksia toiminnan merkityksestä nuorille.

Tarkoituksenamme oli saada nuorten ääniä kuuluviin nuorisotalon toiminnan merkityksestä ja kehittämistarpeista. Halusimme nostaa ennaltaehkäisevän näkökulman esille nuorten kannalta sekä kannustaa nuorisotyötä tekeviä jatkamaan arvokasta työtä nuorten parissa. Oman kokemuksemme mukaan

nuorelle on tärkeää saada kokea osallisuutta ja tuntea olevansa osa jotain ryhmää sekä löytää itselle mieluisia aktiviteetteja. Nuorisotoiminta voi edesauttaa nuoren osallisuuden kokemista sekä omien mielenkiinnon kohteiden ja sosiaalisten suhteiden löytymistä.

Tutkimuskysymyksemme olivat:

1. Minkälaisia kokemuksia nuorilla on Ylivieskan nuorisotalo Sputnikin toiminnasta ja avoimista ovista?
2. Mitä kehitettävää nuorten mielestä Sputnikin avoimissa ovissa ja toiminnassa on?
3. Minkälaisia kokemuksia nuorisotyöntekijällä on avointen ovien merkityksestä nuoren kannalta?

Tutkimuksemme tavoitteena oli selvittää nuorten kokemuksia Ylivieskan nuorisotalo Sputnikin toiminnasta ja sen kehittämistarpeista sekä nuorisotyöntekijän kokemuksia avointen ovien merkityksestä nuorelle. Nuorille osoitetun kyselyn (LIITE 1) pääpaino oli avoimissa ovissa, sillä nuorisotoimi halusi kartoittaa nimenomaan avoimien ovien kehitystarpeita.

Lähdimme selvittämään Ylivieskan nuorisotoimelta nuorisotoimen työntekijöiden halukkuutta ja tarvetta mahdolliselle tutkimukselle. Työntekijöiltä ilmeni tarve tutkia nuorten kokemuksia nuorisotalo Sputnikin toiminnasta ja sen kehittämistarpeista. Valitsimme aiheen, sillä se vaikutti molemmista tekijöistä mielenkiintoiselta. Opinnäytetyön aihe on työelämälähtöinen eikä vastaavaa tutkimusta ole aiemmin tehty Ylivieskan alueelle.

Aihe rajautui sekä nuorisotoimen että meidän toiveidemme mukaisesti. Kehittämistarpeita halusimme tarkastella sekä avointen ovien että nuorisotalon toiminnan kannalta, koska niin ajattelimme saavamme laajemman näkökulman nuorisotalon toiminnasta. Nuorisotyöntekijän haastattelun (LIITE 2) halusimme rajata vain avoimiin oviin, sillä tarkoituksenamme oli kartoittaa erityisesti työntekijän kokemuksia avointen ovien merkitystä nuorelle. Lisäksi selvitimme, kohtaavatko nuorisotyöntekijän haastattelusta nousevat asiat nuorten toiveet ja

ajatukset. Rajaamalla tutkimuksen tällä tavoin vältimme sen liian laajaksi menemisen.

Toinen opinnäytetyön tekijöistä on tehnyt työharjoittelun nuorisotalolle. Havainnot siitä, mikä saa nuoret tulemaan kerta toisensa jälkeen nuorisotalolle, alkoivat kiinnostaa molempia opinnäytetyön tekijöitä. Tämä myös osaltaan vaikutti opinnäytetyömme aiheen valintaan. Halusimme olla omalta osaltamme kehittämässä Ylivieskan kaupungin nuorisotoimea tämän tutkimuksen avulla tuomalla esiin mahdollisia kehittämistarpeita. Uskoimme tutkimuksesta olevan hyötyä paitsi nuorisotoimen henkilökunnalle niin myös nuorille, sillä tutkimuksen myötä nuoret voivat olla vaikuttamassa oman äänensä kuuluville saamisessa sekä toiveiden ja kehittämistarpeiden esille tuomisessa. Nuorisotalon henkilökunta voi jatkossa hyödyntää nuorten kertomia puutteita toimintansa kehittämiseen. Henkilökunta toivoi erityisesti nuorten näkemystä nuorisotalon toiminnasta.

Suuntauduimme lapsi- ja perhetyöhön opinnoissamme, joten nuoret liittyvät tulevaan työhömme hyvin olennaisesti. Tämän opinnäytetyön avulla voimme saada tärkeää tietoa vapaa-ajan toiminnan merkityksestä nuorille. Opinnäytetyön tutkimusta laajemmin tarkasteltuna voi ymmärtää nuorisotyön merkityksen myös yhteiskunnan kannalta, sillä nuorisotyön toimintojen kautta nuorille voidaan välittää malli yhteiskuntaan integroitumisesta. Tällä tavoin voidaan osaltaan ehkäistä muun muassa syrjäytymistä. Voimme hyödyntää jo opittuja asioita tutkimuksen kautta tutkimuksessamme. Tutkimuksen avulla ajattelimme saavamme myös uutta tietoa nykypäivän nuorten vapaa-ajan toiminnasta ja kiinnostuksen kohteista. Opinnoissamme nuorisotyön kurssi ei ollut laajuudeltaan kovin iso, joten halusimme vielä syventää tietojamme käytännön kautta.

Opinnäytetyön aineiston keruun teimme haastattelemalla Ylivieskan nuorisotyöntekijää (LIITE 2) ja nuorille suunnatulla kyselylomakkeella (LIITE 1). Kyselyyn osallistui 43 nuorta. Nuoria tavoitimme osallistumalla itse avoimien ovien iltaan sekä Sputnikin Facebook-ryhmän kautta. Tutkimuksemme on sekä kvantitatiivisesti että kvalitatiivisesti toteutettu.

2 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET

Ylivieskan alueelle ei ole aiemmin tehty tutkimusta nuorisotalon ja sen avoimien ovien toiminnan kehittämisestä. Olemme tutustuneet muihin kaupunkeihin tehtyihin opinnäytetöihin, jotka on tehty nuorisotaloille.

Tutustuimme Keräsen ja Remeksen (2011) opinnäytetyöhön ”Avointen ovien toiminnan kehittäminen - Selvitys kehittämistarpeista Iisalmen kaupungin nuorisopalveluihin”. Heidän tutkimuksensa tavoitteena oli selvittää Iisalmen kaupungin avointen ovien toiminnan kehittämistarpeita. Tutkimus oli kvantitatiivinen tutkimus 13-18-vuotiaille nuorille. Tutkimuksen tavoitteena oli saada nuorten äänet kuuluville.

Keräsen ja Remeksen (2011) opinnäytetyöstä selvisi, että nuoret ovat tyytyväisiä nuorisotyön tarjontaan ja että nuoret viihtyvät avointen ovien illoissa. Tutkimuksessa nostettiin esille kavereiden merkitys tiloissa käymiseen. Heidän opinnäytetyönsä perusteella nuoret kaipaavat monipuolisia toimintamahdollisuuksia kuten pelejä, musiikkia ja reissuja sekä ruokatarjonnan lisäämistä. Ohjaajan tuki ja turvallisen aikuisen läsnäolo oli havaittu merkittäväksi seikaksi. Keränen ja Remes (2011) olivat tutustuneet Gretschelin (2011) tutkimukseen, joka osoittaa yhdessä tekemisen ja olemisen olevan nuorille tärkeää. Opinnäytetyön tekijät olivat halunneet ottaa nuoret mukaan kehittämistyöhön, jonka seurauksena tutkimus oli syntynyt Iisalmen nuorisotyöhön liittyen. (Keränen & Remes 2011.)

Keräsen ja Remeksen opinnäytetyöhön tutustuimme, koska halusimme kartoittaa minkälaisia kehittämistarpeita ja toiminnan toiveita toisella paikkakunnalla on noussut esille. Heidän opinnäytetyöstään saimme myös suuntaa siitä, minkälaisia asioita oli nostettu merkittäviksi asioiksi. Opinnäytetyö on aika uusi, joten se on sovellettavissa nykypäivään.

Toinen tutkimus, johon tutustuimme, oli Salmisen (2010) opinnäytetyö ”Osallisuutta etsimässä - Selvitys nuorisotalo Sillan kävijöiden osallisuuden kokemuksista Hyvinkäällä”. Opinnäytetyön tavoitteena oli saada vietyä nuorten osallisuutta eteenpäin nuorisotalo Sillassa. Salminen (2010) oli tehnyt kyselyjä ja haastatteluja nuorille ja työntekijöille sekä havainnoinut nuorten osallisuutta nuorisotalolla.

Salmisen (2010) tutkimuksesta selvisi, että nuoret kokevat osallisuuden subjektiivisena kokemuksena. Nuoret kokivat osallisuuden osallistumisena valmiiksi luotuun toimintaan. Salminen (2010) toteaa tämän johtuvan siitä, että työntekijät unohtavat mahdollisuudet nuorten taitojen hyödyntämisestä, eikä asia ole kiinni siitä, etteivätkö työntekijät haluaisi antaa valtaa ja mahdollisuuksia nuorille. Opinnäytetyön tekijä oli käyttänyt tutkimuksessaan Gretschelin (2007) määritelmiä nuorisotalon kävijöistä, jonka mukaan Sillan kävijät ovat suurimmalta osin piipahtajia tai vakiokävijöitä ja osallistujia löytyi vain muutamia. Heidän kehittämistarpeekseen nousi siis osallisuuden tunteen kokemisen lisääminen. Tutkimuksesta nousi esille, että nuoret olivat muutoin tyytyväisiä sen hetkiseen toimintaan. (Salminen 2010.)

Salmisen (2010) opinnäytetyöhön tutustuimme, sillä halusimme omassa opinnäytetyössämme selvittää osallisuuden kokemuksia ja merkitystä nuorelle. Salmisen (2010) opinnäytetyö pohjautui juuri osallisuuden kokemuksen selvittämiseen nuorisotalo Sillassa.

Kolmantena tutustuimme Niemen (2013) tekemään opinnäytetyöhön, jonka nimi on ”Nuorisotalo Sillan maine - Selvitys nuorisotalo Sillan maineesta paikallisten nuorten keskuudessa”. Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä selvitys hyvinkääläisten nuorten mielipiteistä nuorisotalo Siltaa kohtaan ja löytää syitä olla käymättä nuorisotalolla. Opinnäytetyö oli tehty kvantitatiivisesti. Aineistoa Niemi (2013) oli kerännyt Webropol-ohjelman avulla. Kyselyyn vastanneita nuoria oli 143 kolmesta eri koulusta. Kyselyssä oli selvinnyt, että nuorisotalo Sillan kävijöillä ei ole muutenkaan paikkaan minne mennä ja kaverit oli koettu myös tärkeäksi syyksi talolle menemiseen. Kyselyn tuloksissa kerrotaan nuorisotalon maineen olevan neutraali. Nuoret, jotka eivät käy talolla, olivat kertoneet, että nuorisotalon toiminta

ei kiinnosta. Nuorilla oli myös muita harrastuksia jonka vuoksi he eivät osallistu toimintaan. Nuoret, jotka eivät käy talolla, olivat kuvanneet toiminnan olevan tylsää ja turhaa. (Niemi 2013.)

Perehdyimme kyseiseen opinnäytetyöhön, sillä käytimme myös aikaisempaa tutkimusta joka oli tehty nuorisotalo Siltaan. Niemen (2013) opinnäytetyöstä saimme näkökulmaa omaan tutkimukseemme muun muassa nuorisotalon merkityksestä nuoren elämään. Tätä asiaa mekin korostimme omassa opinnäytetyössämme.

Neljäs tutkimus johon tutustuimme oli Haapalan (2012) tekemä opinnäytetyö ”Ei saa niinku valistaa liikaa” - nuorten näkemyksiä hyvästä ohjauksesta sekä ohjaajan roolista ja merkityksestä nuorisotalolla”. Opinnäytetyö on tehty vuonna 2012 Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulussa.

Haapala (2012) haastatteli yhdeksää (9) 16-19-vuotiasta nuorta lomakekyselyn avulla tutkimukseensa. Haapalan tavoitteena oli kartoittaa ohjaajan mahdollisuuksia tukea nuoria heidän kasvussaan ja kehityksessään sekä selvittää ohjaajan roolia ja merkitystä nuorisotalotoiminnassa. Tutkimus oli kvalitatiivinen.

Haapalan (2012) tutkimuksessa selvisi, että nuorten mukaan nuorisotiloilla tulee olla tekemistä. Nuoret kertoivat käyvänsä nuorisotiloilla pelaamassa pelejä ja viettämässä aikaa kavereidensa kanssa. Nuorisotilojen viihtyvyyttä oli pidetty tärkeänä samoin kuin sitä, että se olisi nuorten näköinen tilava paikka, johon ei ole liian pitkä matka kotoa. (Haapala 2012b.)

Valitsimme tämän tutkimuksen, koska se liittyy nuorisotyöhön ja käsittelee eri aihealueita kuin muut käyttämämme tutkimukset. Tässä opinnäytetyössä oli käsitelty ohjaajan roolia ja merkitystä sekä nuorten käsitystä hyvästä ohjaajasta, mikä oli eräs osa-alue meidän opinnäytetyössämme.

Aikaisemmat tutkimustulokset tukivat meidän tutkimustamme. Olimme nostaneet teoriaosuuteen aihealueita, jotka nousivat merkittäviksi asioiksi niin omissa tutkimustuloksissa kuin muissakin vastaavissa tutkimuksissa.

3 NUORISOTYÖ

Nuorisotyöllä tarkoitetaan nuorten vapaa-aikaan kohdistuvaa aktiivisen kansalaisuuden edistämistä, samoin kuin nuorten sosiaalista vahvistamista, nuoren kasvun sekä itsenäistymisen tukemista ja sukupolvien välistä vuorovaikutusta. Nuorisolaissa määritellään nuoreksi alle 29-vuotias henkilö. (Nuorisolaki 27.1.2006/72.)

Nuorisotyön toiminta-alueet, kuten avointen ovien toiminta, kerhotoiminta ja etsivä nuorisotyö, antavat nuorelle mahdollisuuden kokea ja olla osallisena nuorisotyön menetelmissä. Karttuneet kokemukset nuorisotyön menetelmistä vaikuttavat nuoren muodostamiin kokemuksiin, arvostuksiin, tietoihin, taitoihin ja tulevaan toimintaan. (Nieminen 2008.)

3.1 Avointen ovien historia

Suomeen nuorisotaloja on alettu rakentamaan sotien jälkeen. Syitä nuorisotalojen perustamiseen olivat nuorisomellakat, järjestyshäiriöt mm. ostoskeskusten liepeillä sekä koko ajan kasvava huoli nuorten vapaa-ajanviettotavoista. Näistä syistä johtuen nuorille kehitettiin avoimet nuorisotilat. Ensimmäinen avointen ovien kerho oli kunnallinen Helsinkiin vuonna 1957 perustettu Haka-kerho ja tämä saavuttikin suuren suosion. Esikuvina avointen ovien toimintaan olivat Ruotsissa ja Norjassa 1950-luvun alussa perustetut nuorisokahvilat. (Kempainen 1999, 40-41.)

Kahvilan toiminta perustui nuorison vapaamuotoiseen oleskeluun. Nuorisokahvilan toiminnassa huomioitiin nuorten toiveet ja ideat. Toiminnasta vastasi kahvilan isäntä, jonka tehtävänä oli vahtia tiloja sekä nuorison käyttäytymistä. Avoin nuorisotoiminta laajeni muutamaa vuotta myöhemmin, vuonna 1960. Tällöin toimintaa harjoitettiin eri muodoissa suurimmissa kaupungeissa. (Liuha 2011.)

Kirjallisuus määrittelee avointen ovien olevan nuorisotoimintaa, johon kaikki nuoret ovat tervetulleita. Avointen ovien toimintaa järjestetään muun muassa nuorisotaloissa sovittuina aikoina ja toiminta tarjoaa nuorille tilan, mihin he voivat vapaasti tulla. Tavoitteena on pitää toimintaan mukaan tuleville nuorille osallistumisen kynnyksen mahdollisimman matalalla. (Kempinen 1999, 41.)

3.2 Nuorisolaki

Nuorisolain tehtävänä on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää heidän aktiivista kansalaisuuttaan sekä sosiaalista vahvistamista ja parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisolain arvot ovat yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen. (Nuorisolaki 27.1.2006/72.)

Nuorisolain tehtävissä mainitulla aktiivisella kansalaisuudella tarkoitetaan harrastamista, osallistumista sekä leikkiä ja iloista toimintaa yhdessä. Aktiivinen kansalaisuus voi olla yhteisön jäsenyyttä, elämäntapavalintoja sekä erilaista yhteiskunnallista aktivismia. Sosiaalinen vahvistaminen on kohdennettua toimintaa, jonka tavoitteena on keskittyä syrjäytymisen riskiryhmässä oleviin nuoriin. Tavoitteena on myös nuorten saaminen yhteisöllisiin toimintoihin aktiiviseksi kansalaiseksi. Kyseessä on prosessi, jossa parannetaan asteittain nuoren elämäntilannetta ja -hallintaa. (Aaltonen, Astala, Aula, Cortés Téllez, Hätälä, Kurttila, Manninen, Parviainen, Risku, Saarela & Sjöholm 2007, 24-26.)

Nuorisolain lähtökohtana ovat nuorisotyön ja -politiikan arvopohja, jossa huomioidaan nuorten elinympäristöön vaikuttavat tekijät. Nuorisopolitiikalla voidaan vaikuttaa hallinnon rajojen yli nuorten kasvu- ja elinoloihin. Nuoret huomioidaan valtakunnan, läänin ja kunnan tasolla erityisenä ryhmänä yhteiskunnassa ja päätösten teossa. Näin voidaan varmistaa, että nuori saadaan aktiivisesti mukaan yhteiskuntaan ja aikanaan työelämään. (Aaltonen ym. 2007, 24-26.)

Yleisestä nuorisotyön ja –politiikan kehittämisestä vastuussa on opetus- ja kulttuuriministeriö ja kuntien nuorisotyöstä vastuu on kunnalla. Nuorisotyötä- ja politiikkaa järjestetään monialaisena yhteistyönä ja yhteistyönä nuorten, nuorisoyhdistysten sekä muiden nuorisotyötä tekevien järjestöjen kanssa. Kunnassa tulee olla nuorten ohjaus- ja palveluverkosto paikallisten viranomaisten monialaisen yhteistyön yleistä suunnittelua ja toimeenpanon kehittämistä varten. (Nuorisolaki 27.1.2006/72.)

Nuorisotyö painottuu lähinnä nuorten oman ajan käyttöön, jolloin voidaan rajata pois kodin ja koulun päätoiminta-alueet. Nuorten itsenäistymisellä tarkoitetaan oman elämän identiteetin kehittymistä, omien mielipiteiden syntymistä ja yhteiskunnalliseen aloitteellisuuteen tukemista. Eri sukupolvien vuorovaikutuksella tarkoitetaan lapsi- ja varhaisnuorisotyössä aikuisohjaajarakennetta sekä yleistä kulttuuriperinnön siirtämistä sukupolvelta toiselle. Nuorten kasvu- ja elinoloja arvioidaan muun muassa elinoloindikaattorien ja nuorisobarometrien avulla. (Aaltonen ym. 2007, 26.)

3.3 Nuorisotyön tehtävät

Kunnallisen nuorisotyön tehtäviin kuuluu nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilojen ja harrastusmahdollisuuksien tarjoaminen, tieto- ja neuvontapalvelut sekä nuorisoyhdistysten ja muiden nuorisoryhmien tuki. Lisäksi nuorisotyön tehtäviin kuuluu myös liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä tarvittaessa muut paikallisiin tarpeisiin sopivat toimintamuodot. (Nuorisolaki 27.1.2006/72.)

Nuorisotyön tekemiseen ei ole olemassa yhtä oikeaa tapaa, vaan sitä voidaan tehdä eri tavoilla ja menetelmillä. Nuorisotyötä voidaan toteuttaa järjestämällä avointa toimintaa, nuorisotiedotustyötä, kerhoja, iltapäivätoimintaa, pienryhmätoimintaa, leirejä, tapahtumia, seikkailukasvatusta, bänditoimintaa ja erityisnuorisotyötä sekä yökahviloita, kansainvälisiä vaihtoja ja nuorisovaihtoja, sovittelua ja tukiasumista. Nuorisotyö on myös osallisuuden ja vaikuttamisen edistämistä ja osallisuuskasvatusta. (NuortenLaturi 2014.)

Nuorisotyössä merkittäväntä on ammatillinen osaaminen sekä vapaaehtoistoiminta. Nuorisolaissa kerrotut kuntien nuorisotyön tavoitteelliset palvelut eivät ole subjektiivisia oikeuksia, mutta ne määrittävät kunnan nuorisotyön toiminnan jos se on hyvin hoidettu. Pienemmät kunnat voivat halutessaan järjestää palvelut yhteistyössä toisen kunnan kanssa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2014.)

3.4 Nuorisotilat

Osalle nuorista nuorisotilat toimivat kokoontumispaikkoina, vapaa-ajan viettopaikkoina ja luotettavien aikuisten kohtaamisten tiloina. Toisille nuorille ne voivat olla muille kuuluvia paikkoja, joihin ei uskalleta tai ei kiinnosta mennä. Nuorisotyön silmin nuorisotilat ovat oppimisympäristöjä ja työvälineitä, jonka avulla voidaan luoda kontaktia nuoriin ja järjestää ryhmämuotoista toimintaa. Työntekijöiden näkökulmasta nuorisotilat toimivat työpaikkoina ja alueellisina instituutioina. Kunnallista verkostoa ajatellen nuorisotilat ovat ennaltaehkäisevän työn väline. (Kiilakoski 2012.)

Nuorisotilat pyritään sijoittamaan alueille siten, että se tavoittaa nuoria toimintaan mukaan. Nuorisotilojen tärkeys nousee erityiseen asemaan alueilla, joissa ei ole muuta nuorille tarjottavaa palvelua. Nuorisotilojen tarkoituksena on toimia nuorten vapaamuotoisena oleskelutilana, jossa kuitenkin on mahdollisuus osallistua ohjattuun toimintaan. Nuorisotilojen etuna on niiden mahdollisuus toimia nuoren kohtaamisen tilana erilaisella tavalla kuin muissa puitteissa. (Kiilakoski 2012.)

Suomen kaikissa kunnissa on vähintään yksi nuorisotalo, joita nuorisolakioppaan mukaan on 1100. Lääninhallituksen toimesta arvioidaan nuorisotilojen määrän riittävyyttä ja palvelutasoa. Tilojen palvelutasossa on havaittu kehittämisen varaa, joka on huomioitu valtion talousarviossa. (Gretschel 2007.)

Gretschel (2007) on luonut asteikon nuorisotalolla käyviin nuoriin, jonka avulla voidaan tarkastella harrastustoiminnan ja yhteisökasvatuksen näkökulmia. Asteikossa on nimetty kävijät piipahtajiin, vakiokävijöihin, osallistujiin, toimijoihin ja

sitoutuneisiin toimijoihin. Nuorisotalo voi toimia parhaimmillaan kriittisen pedagogiikan mukaisesti nuoren kasvun kehittämiseksi suotuisaan suuntaan. Asteikon avulla nuoriso-ohjaaja voi lähiohjauksen kautta auttaa nuorta kehittämään omia taitojaan ja etenemään omassa harrastuksessaan osallistujasta toimijaksi. (Gretschel 2007.)

Gretschel (2007) määrittelee piipahtajan käyvän nuorisotalolla satunnaisesti. Henkilö voi käydä tutustumassa nuorisotaloon tai mennä nuorisotalolle kavereiden perässä eikä hän osallistu nuorisotalon tai nuorisotyöntekijöiden järjestämiin aktiviteetteihin. Henkilö voi kuitenkin olla aktiivinen muissa harrastuksissa. Vakiokävijän kuvataan olevan yhteisön jäsen, joka harrastaa ja käyttää nuorisotalon valmiita palveluja omatoimisesti oman kaveripiirinsä kanssa. Vakiokävijä ei kuitenkaan osallistu arjen askareisiin, eikä ole paikalla yhteisen päätöksenteon aikana. Osallistuja puolestaan osallistuu talon yhteiseen toimintaan. Hän osallistuu pidempiaikaisiin, ennakkoilmoittautumista tai tavoitteellista asennetta vaativiin tekemisiin, kuten leireille, retkille, kerhoihin, kursseille, tapahtumiin ja yhteisiin päätöksenteko tilanteisiin, mikäli sellaisia järjestetään. Toimija toimii ja tekee itse jotain nuorisotalon toiminnan eteen. Sitoutunut toimija ei vain toimi vaan kantaa kokonaisvaltaisesti vastuuta jostakin toiminnasta. Sitoutunut toimija osaa arvioida saavutettua toimintaa ja laatua sekä osallistuu talon toiminnan kehittämiseen organisoimalla ja kehittämällä päätöksentekotilanteita. (Gretschel 2007.)

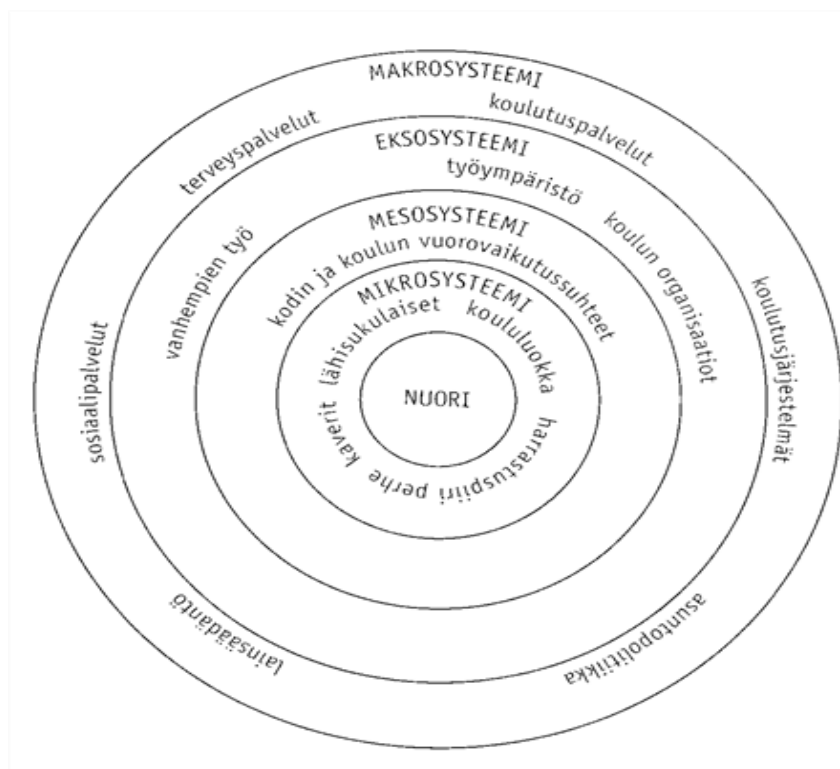
4 NUORUUSIKÄ

Kirjallisuudessa nuoruus määritellään siirtymävaiheeksi aikuisuuteen, jolloin nuori kasvaa fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti. Nuoruus on aikaa, jolloin nuori etsii itseään ja ympäristöään sekä muokkaa itseään aikuisuuteen. Nuoruudessa myös etsitään tarkoitusta elämälleen, haetaan omia voimavaroja ja selvitetään omia tarpeita suhteessa ympäristöön. (Aaltonen, Ojanen, Vihunen & Vilén 1999, 13.)

Nuoren kasvuun ja kehitykseen vaikuttavia tekijöitä ovat perimä sekä fyysinen, psyykinen ja kulttuurinen ympäristö. Nuoren lähiympäristö vaikuttaa nuoren muodostamaan käsitykseen ympäröivästä maailmasta. Nuori muodostaa käsityksen myös yhteiskunnasta muun muassa omien kokemusien, normien ja asetusten kautta. (Aaltonen ym. 1999, 14, 23.)

Nuoren käsitys tulevaisuudesta muokkautuu vallalla olevan aikakäsityksen ja yhteiskunnallisen tilanteen mukaan, joiden perusteella yksilö perustaa käsityksensä tulevaisuudesta. Maailmankuva rakentuu myös eettisten, ideologisten ja ammatinvalintaan liittyvien vaihtoehtojen viidakossa. Nuoren tulisi oppia tiedostamaan ja hahmottamaan valintoja ja päätöksiä. Nuori voi elää nuoruuttaan ristipaineessa, eikä kaikilla ole valmiuksia käsitellä asioita yksin. (Haapala 2012a.)

Seuraavassa kuviossa on esitetty nuoren elämään vaikuttavat osatekijät. Nuoren elinympäristöön vaikuttaa ensisijaisesti perhe, kaverit, koulu, lähisukulaiset sekä harrastuspiiri. Tätä ensimmäistä ”tasoa” kutsutaan mikrosysteemiksi. Toinen ”taso” on mesosysteemi, joka kuvastaa nuoren, kodin ja koulun keskinäisiä vuorovaikutussuhteita. Kolmannessa portaassa eli eksosysteemissä vaikuttavia tekijöitä ovat vanhempien työ, työympäristö ja koulun organisaatiot. Uloimpana tässä kuviossa on makrosysteemi, minkä vaikutuspiirin alle kuuluu muun muassa terveyspalvelut, koulutuspalvelut, lainsäädäntö sekä sosiaalipalvelut. Tämän ”tason” tekijät ovat nuoresta riippumattomia.

KUVIO 1. Nuoren elinympäristön tasojen kuvaus (Aaltonen, Ojanen, Vihunen, & Vilen 2003, 22)

4.1 Sosiaalinen kehitys

Kirjallisuudessa nostetaan usein esille sosiaalisen tuen merkitys nuorelle, ja tämä korostuu myös meidän tutkimustuloksissamme. Sosiaaliset suhteet ovat hyvin olennaisessa osassa nuorien elämässä heidän opetellessaan sosiaalisia taitoja vapaa-ajallaan. Sosiaalisilla ja muilla taidoilla voi olla kauaskantoisempia merkityksiä kuin mitä nuoret osaavat itse ajatella. Nuoruudessa opitut sosiaaliset taidot voivat näkyä myös aikuisiässä. Nuorisotalo voi olla yksi nuoren elämään vaikuttavista tuki- ja auttamisverkostoista.

Nuoren ollessa tekemisissä muiden kuin oman perheen jäsenten kanssa sosiaalisista taidoista ja sosiaalisen osaamisen vahvistumisesta tulee yhä tärkeämpää (Hietala, Kaltiainen, Metsärinne & Vanhala. 2010, 24). Nuori tarvitsee myös vapaa-ajan harrastuksia perheen ja koulun rinnalle oppiakseen näkemään

uusien mahdollisuuksien ja tulkittakseen elämäänsä, jolloin nuori voi peilata elämäänsä ympäröivään yhteiskuntaan (Aaltonen ym. 1999, 92). Nuoren hyvinvointiin vaikuttaa koko maailma: perhe, suku, yhteisöt ja organisaatiot aina valtion hallintoon saakka. Ratkaisevassa asemassa ovat ihmiset, joiden kanssa nuori on säännöllisessä vuorovaikutuksessa, sekä tilat ja paikat, joissa nuori viettää aikaansa. (Rauas 2012.)

Sosiaalisten taitojen kehityshaasteena nuoruudessa ovat suhteiden kehittyminen vastakkaiseen sukupuoleen, emotionaalisen riippuvuuden väheneminen vanhemmista, valmistautuminen työelämään ja avioliittoa varten sekä yhteiskunnallisesti vastuuta ottavan käyttäytymisen muodostuminen. Nuoruudessa luodaan pohja omille sosiaalisille käyttäytymistavoille ja -malleille. Tärkeinä tekijöinä ovat ihmisen moraalikäsitys ja kasvuympäristö. Sosiaalisia käyttäytymistapoja voidaan kuvata neljällä päätyypillä, jotka ovat mukautuva, harkitseva, ahdistuva ja aggressiivinen. Harkitseva nuori toimii yleensä rakentavasti, huomioi toiset ihmiset ja pyrkii ratkaisemaan mahdolliset ongelmatilanteet oikeudenmukaisesti. Mukautuvalle nuorelle on tyypillistä rauhallisuus, luotettavuus ja hänen pyrkimyksensä välttää ongelmatilanteita sekä toimia annettujen sääntöjen mukaisesti. Aggressiivisesti käyttäytyvä nuori voi aiheuttaa muissa ihmisissä pelkoa hyökkävällä käyttäytymisellään ongelmatilanteissa. Tämä voi johtaa jopa nuoren syrjimiseen. Aggressiivisen nuoren on vaikea sopeutua sosiaalisissa tilanteissa hallitseviin normeihin. Ahdistuneelle nuorelle ominaista on huono itsetunto, alistuminen sekä syrjäänvetäytyvyys. Huonosta itsehallinnasta johtuu kielteinen käyttäytyminen, mistä voi johtua ongelmat ihmissuhteissa. (Aaltonen ym. 1999, 92, 96-97.)

4.2 Kaverisuhteiden merkitys

Nuoruusiässä johonkin kuulumisen tunteen merkitys lisääntyy ja kavereista tulee yhä tärkeämpiä. Kavereista tulee nuorelle uusi vertaisryhmä perheen rinnalle. Sosiaalinen media on nykypäivänä merkittävä tekijä nuorten elämässä ja heidän kaverisuhteissaan, sillä sen avulla ylläpidetään kaverisuhteita niin lähelle kuin kauemmaksikin. Joissakin tutkimuksissa on todettu osallistumattomuuden

sosiaaliseen mediaan olevan riski nuorelle itselleen. Osallistumattomuus voi johtaa erilaisiin sosiaalisiin ongelmiin ja jopa väkivaltaiseen käyttäytymiseen. (Hietala ym. 2010, 24-25.)

Sosiaaliseen mediaan kuuluvia palveluja ovat muun muassa Facebook sekä WhatsApp. Facebook on internetissä toimiva mainosrahoitteinen yhteisöpalvelu, jonka avulla voi olla yhteydessä ystäviin ilmaiseksi. Tämä vaatii kuitenkin käyttäjältään kirjautumisen sivustolle. Facebookissa voi myös julkaista kuvia ja tekstejä muiden käyttäjien kesken. WhatsApp on alustariippumaton pikaviestinpalvelu älypuhelimille. WhatsApp:ssa voi lähettää ja vastaanottaa viestejä, videoita ja kuvia ilmaiseksi.

Kaverisuhteiden kehittyessä nuori saa läheiseltä ystävältään yhä enemmän emotionaalista tukea. Ystävyysuhteessa nuori tuntee olevansa hyväksytty ja hän voi kokea kiintymyksen, yhteenkuulumisen sekä toveruuden tunteita. Ystävyysuhteet voivat myös vahvistaa nuoren itsetuntemusta sekä itseluottamusta. Kokemukset omassa ikäryhmässä kehittävät nuoren sosiaalisen todellisuuden ymmärtämistä. Luokkatoverit voivat vaikuttaa esimerkiksi nuoren minäkäsitykseen. Jotta nuoren itsetunto kehittyisi hyväksi, hän tarvitsee ikätovereiltaan positiivista palautetta sekä hyväksyvää suhtautumista. Kaverisuhteiden kautta nuori myös pääsee mukaan sosiaalisiin vuorovaikutustilanteisiin ja voi näin ollen oppia sosiaalisia taitoja. (Aaltonen ym. 1999, 103.)

4.3 Vertaistuki

Nuoren käydessä läpi nuoruuden vaiheita on vertaistuen tarve merkittävä. Läheisen ystävyysuhteen kautta voidaan jakaa samankaltaisia kokemuksia eikä tunteiden kanssa tarvitse olla yksin. Vastavuoroiset mieltymyksen, kiintymyksen, yhteenkuuluvuuden, samaistumisen, uskollisuuden, rehellisyyden ja luottamuksen tunteiden kokemukset ovat tärkeitä kokemuksia nuorelle. Vertaistuen kautta voidaan jakaa ilot, surut, huolet ja murheet sekä pelot ja ongelmat. Nuoruusiässä

ymmärretyksi tuleminen koetaan tärkeäksi. Vertaisryhmien keskellä myös moraalijattelu kehittyy. (Aaltonen ym. 1999, 99-101.)

Varhaisnuoruuden jälkeen nuorelle tulee tarve kuulua yhä isompaan ryhmään. Kaveriryhmän arvot ja ajatukset muuttuvat tärkeämmäksi kuin vanhempien mielipiteet, sillä elämää aletaan peilata ympäröivän maailman kautta. Lisäksi omat mielipiteet ja arvot alkavat selkiytyä. Ystävykset voivat saada rohkeutta kokeilla yhdessä sellaisia asioita, joita yksin ei uskaltaisi tehdä. Nuoret voivat käsitellä yhdessä aikuisuuteen ja kehitykseen liittyviä kysymyksiä, sillä niistä ei välttämättä haluta puhua omien vanhempien kanssa. Ystävyysuhteiden kehittyessä nuoren läheisyyden tarve kasvaa. Oman sisimmän paljastaminen, emotionaalisuus ja avoimuus tulevat yhä tärkeämmiksi. (Aaltonen ym. 1999, 102-103.)

4.4 Muuttuva yhteiskunta nuoren kasvuympäristönä

Nuori elää muutoksia täynnä olevassa yhteiskunnassa, joka luo haasteita ja mahdollisuuksia oman identiteetin ja paikkansa löytämisessä. Nykypäivän yhteiskunta tarjoaa nuorelle paitsi uusia mahdollisuuksia myös paljon riskejä ja uhkakuvia. (Aaltonen ym. 1999, 42.)

Nuori on altis yhteiskunnassa vallitseville murroksille. Nuoren halu kokeilla uusia asioita on luonnollista. Uudet kaverisuhteet, päihteet ja media tuovat oman osansa nuoren mielikuvaan yhteiskunnasta ja vallitsevista ihanteista. Nuori tarvitsee turvallisen aikuisen läsnäoloa ja ohjausta myös vaikeissa asioissa. Nuorisotalon toimintaan kuuluu myös päihdevalistus, joka on tarpeellinen osa-alue nuoren ihmisen elämässä, sillä päihteiden käytön suhteen tehtävä valinta tulee eteen aina vain nuoremmilla. Jos valinnan joutuu tekemään jo esimerkiksi peruskoulun alaluokilla, valinnan eteen joutunut henkilö ei välttämättä osaa ajatella myönteisen valintansa seurauksia (esimerkiksi tupakka vaikuttaa nuoren kasvuun ja kehitykseen), vaikka hän olisikin osallistunut päihdevalistukseen.

Nuoret kasvavat useiden viestintävälineiden keskellä ja omaksuvat mediataajua. Mediataajulla tarkoitetaan teknisiä käyttötaitoja kuten kännykän tai tietokoneen

käyttöä. Kirjallisuuden mukaan mediatajun voidaan ajatella sellaisen yhteiskunnan perusedellytykseksi, jossa elämä on projektiluonteista ja joustavaa. Median avulla voidaan ylläpitää ihmissuhteita. Median vaikutuksesta nuorten elämään on esitetty sekä synkkiä että valoisia tulkintoja. Synkän tulkinnan havainnot ovat tuoneet esiin yksilön yksinäisyyteen vetäytymisen kun taas valoisian tulkinnan havainnot ovat olleet sellaisia, että media ei poissulje muita harrastuksia. Valoisiin viestinnän tuomiin puoliin voidaan havaita sosiaalisen median yhteenkuuluvuuden tunteen kokemukset ja mahdollisuudet ilmaista henkilökohtaisia asioita. Viestintävälineet voivat muuttaa sitä miten nuori kokee elämän sekä miten nuoruus ymmärretään. (Suoranta & Lehtimäki 2003.)

Sosiaalisen verkostoitumisen näkökulmasta katsottuna viestintävälineet voivat vähentää kasvokkain kohtaamista sekä pienentää ajan ja paikan merkitystä ihmisten toiminnoissa. Viestintävälineiden runsas käyttö on aiheuttanut huolta nuorten sosiaalisesta turvallisuudesta ja sosiaalisten taitojen heikkenemisestä. (Suoranta & Lehtimäki 2003.) Mediamaailma ympäröi väistämättä nuoria. Media ja viestimisvälineet voidaan nähdä kuitenkin myös voimavarana, jolloin mediamaailmaa ei tarvitse hallita, mutta sitä voi oppia lukemaan ja näkemään kriittisesti. Nuorisotyön yksi tavoitteista on edistää aktiivista kansalaisuutta ja kiinnostusta ympäröivästä maailmasta. Tällöin media voidaan nostaa voimavaraiseksi välineeksi, jolloin yksilöllä on mahdollisuus vaikuttaa itseään ja yhteisöjä koskeviin asioihin. Parhaimmillaan media voi toimia nuorisotyön välineenä ja työmenetelmänä. (Ruotsalainen 2003.)

5 AKTIIVISEN NUORISOTYÖN MENETELMÄT

Nuorisotyön asiantuntijoiden ja nuorisotyön yhteiskunnallinen merkitys tulevaisuuden muokkaajana on merkittävä, sillä nuorisotyöntekijöiden asiantuntijuus voi tukea nuoren kasvua tulevaisuuden aikuisiksi. Nuorisotyöntekijä voi auttaa nuoria kohtaamaan tulevaisuuden haasteet sekä kehittymään aktiivisiksi oman elämänsä ja yhteisön rakentajiksi. (Haapala 2012a.)

Nuorisotyöntekijä voi toimia linkkinä nuoren elämään ohjatakseen häntä eteenpäin sosiaali- ja terveyspalveluihin mahdollisuuksien mukaan. Nuoren voi olla helpompi puhua kodin ulkopuolella puolueettomalle henkilölle, sillä nuori saattaa kokea häpeän tunnetta. Mitä aikaisemmin nuoren ongelmakohtiin voidaan puuttua sitä paremmat mahdollisuudet nuorella on saada kiinni oman elämänsä hallinnasta.

5.1 Osallisuuden tukeminen

Kirjallisuus määrittelee osallisuuden viittaavan subjektiiviseen voimaantumisen tunteeseen, joka voi ilmentyä kun osallistujat kiinnittyvät yhteisöllisiin tai yhteiskunnallisiin prosesseihin (Horelli, Haikkola & Sotkasiira, 2008.) Osallisuuteen kuuluu paitsi oikeuksia myös velvollisuuksia. Osallisuutta voi oppia kasvatuksen kautta. Osallistuva henkilö voi oppia kantamaan huolta yhteisöstään, jos hänelle annetaan tilaisuus vastuun kantamiseen. (Kiilakoski 2007.)

Osallisuus voidaan jakaa sekä yksilölliseen että yhteisölliseen elementtiin. Osallisuuden tunteen kokemiseksi yksilön on koettava itsensä arvokkaaksi ja yhteisön on oltava sellainen, että jokainen voi olla siinä oma itsensä. Gretschelin (2007) mukaan osallisuus on tunne, joka paljastuu nuoren tiedoista, tarinoista ja heidän käyttämistään puhetavoista. Osallisuutta kokeva nuori tuntee itsensä päteväksi ja arvostaa omaa rooliaan osana yhteisöä. Nuorten osallisuuden edistäminen vaatii toiminnan muuttamista, selkeää tavoitteellisuutta ja toiminnan

pyrkimisessä aidosti osallistuvuuteen, jolloin nuorilla on mahdollisuus vastuullisuuden ja luotettavuuden tuntuun. (Kiilakoski 2007.)

Sputnikissa nuorilta pyritään saamaan ideoita ja heiltä kysellään mitä he haluaisivat tehdä. Nuorten esille tuomia toiveita pyritään myös järjestämään mahdollisuuksien mukaan. Tällä tavoin tuetaan nuorten osallisuuden tunteen kokemista, kun heidät otetaan huomioon ja heitä kuullaan.

5.2 Nuorisotyön mahdollisuudet nuoren elämän viitoittajana

Nuorten kasvua ja kehitystä voidaan tukea siten, että he saavat osakseen rakkautta, ymmärtämystä, turvaa ja hellyyttä, mutta myös tukemista tasapainottelussa vapauden, vastuun ja turvallisten rajojen välillä. Nuorten luonnollinen tarve on myös itsenäistyä ja irrottautua vähitellen kasvuympäristöstään itsenäiseen elämään. Nuoret tarvitsevat aikuisen tukea niin muuttuvan kehonsa kuin epävarman minänsä kanssa. (Aaltonen ym. 1999,15.)

Nuorisotyö voidaan nähdä myös kasvatuksellisena toimintana. Sen avulla saadaan mahdollisuuksia ohjata nuorten elämää tarpeen vaatiessa. Yhdessä voidaan läpikäydä nuorten elämään olennaisesti liittyviä asioita kuten koulunkäyntiä ja päihteiden käytön vaaroja. Erilaisten kasvatuksellisten teemojen kautta voidaan avartaa nuorten sukupuolisidonnaisia ennakkoluuloja esimerkiksi sitä, että siivoaminen ja kokkaaminen eivät ole vain naisten työtä. (Kylmäkoski 2008.)

Nuorten omaan elämään liittyviin asioihin käsiksi pääsemistä voidaan helpottaa yhteisen tekemisen kautta sopivan tilaisuuden tullen, esimerkiksi kahvinkeiton tai pizzeriapaiston yhteydessä. Nuoria voidaan ohjata suuntaamaan energiansa vaikkapa johonkin mielekkäältä tuntuvaan harrastukseen, jolloin nuorella on mahdollisuus saada elämälleen uutta sisältöä. Nuorisotilat voivat olla kanavia joissa aktivoidaan nuorta löytämään itsensä ja ympäristön kannalta myönteisiä tapoja purkaa energiaa. (Kylmäkoski 2008.)

Tarjoamalla nuorille mahdollisuus osallistua aktiivisena toimijana muun muassa avointen ovien toimintaan, voidaan mahdollistaa parhaimmillaan yhteiskuntaan kiinnittymisen ja itsetunnon kohentamisen kokemus. Nuori tarvitsee kehittyäkseen tasapainoisesti onnistumisen kokemuksia ja tukea. Tässä korostuu nuorisotyön tärkeä tehtävä ja vaikuttamisen mahdollisuus. (Kylmäkoski 2008.)

Yhteisen tekemisen kautta nuoria voidaan harjaannuttaa kontaktiin aikuisten ja vieraiden nuorten kanssa. Tämä on ensimmäinen askel kohti uusien toimintamahdollisuuksien, monipuolisempien roolien ja yhteisten asioiden hoitamisen mahdollisuutta. Toiminnan kautta voidaan opettaa nuoria kiinnittymään johonkin, kuten nuorisotalon toimintaan. Tämä on erityisen tärkeää niiden nuorten kannalta, jotka jäävät kasvatusyhteisöjen ulkopuolelle. (Gretschel 2007.)

5.3 Syrjäytymisen ehkäiseminen

Kirjallisuuden mukaan syrjäytyminen on käsite, joka kokoaa yhteen erilaisia sosiaalisia ongelmia ja niiden kasautumista. Syrjäytymiseen voivat vaikuttaa hyvinvointipuutteet, riskitekijät ja niiden hallinta. Syrjäytymistä voidaan ennaltaehkäistä integroimalla nuorta yhteiskuntaan koulun, perheen ja kavereiden kautta. Nuoren integroitumisen edellytyksenä pidetään riittävää sosiaalisten siteiden muodostamaa sosiaalista verkostoa. (Aaltonen ym. 1999, 423-424.) Nuorten syrjäytymiseen yhteydessä olevia tekijöitä ovat muun muassa tulevaisuustietoisuuden puute ja usko omiin vaikuttamismahdollisuuksiin (Haapala 2012a.)

Nuorisotoimen tarjoamat palvelut voivat toimia yhtenä väylänä nuoren verkostoitumisen auttamisessa. Nuori voi löytää kaveripiirin koulusta, vapaa-ajan tai harrastusten kautta. Nuorisotyöntekijä korosti haastattelussa, että nuorisotalolle kaikki ovat tervetulleita.

5.4 Huoli puheeksi

Nuorisotalon toiminta voi olla tukemassa ja ohjaamassa nuorta eteenpäin elämässä esimerkiksi tarjoamiensa harrastusmahdollisuuksiensa sekä turvallisen aikuisen kohtaamisen kautta. Nuorisotyöntekijä voi havaita nuoren elämässä huolenaiheita, nostaa ne esille ja keskustella niistä nuoren kanssa. Nuorisotyöntekijä voi näin omalta osaltaan vaikuttaa negatiivisen kehän katkaisemiseen tarjoamalla vaihtoehtoja tekemistä. (Rättyä 2014.)

Nuoruusikä on elämänvaihe, jossa tehdään merkittäviä päätöksiä tulevaisuutta ajatellen. Nuoruusiän valinnat voivat johtaa hankaliin ja tuhoisiin seurauksiin. Valintojen tekeminen on kuitenkin tärkeä itsenäistymisen askel nuorelle. Persoonallisuus muokkautuu, kun nuori uskaltautuu tekemään omia valintojansa muun muassa oman sosiaalisen verkostonsa suhteen. Nuori voi tehdä päätöksiä tiedostaen tai tiedostamattomasti kohti tulevaisuutta ja parhaimmillaan tavoitteellisesti. (Hietala ym. 2010, 161.)

Vapaa-aika ja sen vietto muokkaavat osaltaan nuoren aikuistumisen pohjaa sekä muodostavat arvomaailmaa ja maailmankuvaa. Nuorille hyvin tyypillistä on valita vapaa-ajan viettotapansa sosiaalisten suhteiden kautta. Nuoren valitsemat aktiviteetit voivat auttaa nuorta selviytymään nuoruusiän kehitysvaiheesta. Aktiivinen nuorisotyö on syrjäytymisen ehkäisyn yksi keino, joka on merkittävä niin nuoren kuin yhteiskunnan kannalta. (Hietala ym. 2010, 162-163.)

Yleensä tavalla tai toisella pahoinvoiva nuori erottuu joukosta. Nuori saattaa suhtautua oman elämänsä ja ympäristönsä asioihin tunnevaltaisesti, jolloin faktat voivat hämärtyä. Tällöin tärkeäksi seikaksi nousee aikuisen läsnäolo, jonka kautta nuori voi peilata kokemuksiaan. (Hietala ym. 2010, 164-165.)

5.5 Ennaltaehkäisevä näkökulma

Ennaltaehkäisevän merkityksen näkökulmana nuorisotyöntekijä nostaa haastattelussa esille, että nuorellakin on tärkeää olla joku joka kyselee kuulumisia. Tätä kautta pystytään myös puuttumaan tilanteeseen, mikäli huomataan että jollakin nuorella menee huonosti. Nuorisotyöntekijä voi toimia ongelmien selvittelyssä väylänä nuoren elämässä. Ennaltaehkäisyssä juttelu on avainasemassa. Mikäli tarve vaatii, niin ohjaajat voivat auttaa ja ohjata nuorta eteenpäin eri ammattilaisten luokse. (Rättyä 2014.)

Nuorisotyöntekijä painotti ennaltaehkäisevää merkitystä myös siitä näkökulmasta, että nuoret eivät jumittuisi kotiin tietokoneen ja pelien ääreen, vaan vaihtoehtoisesti tulisivat kohtaamaan kavereita nuorisotalolle ja pelaamaan vaikka sinne. Nuorisotyöntekijän mukaan tämä voi olla myös yksi keino ehkäistä syrjäytymistä. Päihdetyön ennaltaehkäisy kuuluu myös nuorisotalon toimintaan. Avoimia ovia koskee päihteettömyys. Nuorisotyöntekijä painotti sitä, että hänen mielestään on hyvä, että on jokin paikka jonne voi tulla myös viikonloppuisin. (Rättyä 2014.)

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Opinnäytetyössä selvitettiin nuorten kokemuksia Ylivieskan nuorisotalo Sputnikin toiminnasta, avoimista ovista ja niiden kehittämistarpeista sekä nuorisotyöntekijän kokemuksia avointen ovien merkityksestä nuorelle. Tutkimuksen nuorille suunnattu osuus päädyttiin tekemään sähköisen kyselylomakkeen avulla. Nuoret täyttivät kyselyn (LIITE 1) suoraan tietokoneelle nimettöminä. Tällä tavoin taattiin vastaajien anonymiteetin säilyminen. Tämä varmasti vaikutti siihen, että nuoret rohkenivat vastata kyselyyn mahdollisimman totuudenmukaisesti. Nuorille suunnattu kysely julkaistiin myös Sputnikin Facebook-sivustolla. Tämä tehtiin siksi, että myös ne nuoret, jotka eivät juuri sillä kertaa olleet avoimissa ovissa, saivat mahdollisuuden kertoa oman mielipiteensä. Tutkimusaineistoa nuorisotyöntekijän kokemuksista avointen ovien merkityksestä nuorelle kerättiin teemahaastattelun avulla.

Aloitimme opinnäytetyön tekemisen syksyllä 2013. Lokakuussa valitsimme aiheen ja ideoimme opinnäytetyön rakennetta Sputnikin henkilökunnan kanssa. Marraskuussa tutustuimme teoriaan ja aikaisempiin tutkimuksiin sekä teimme nuorisotyöntekijän haastattelun. Joulukuussa teimme kyselyt nuorille. Tammikuussa litteroimme nuorisotyöntekijän haastattelun tutkimustekstiksi. Helmikuussa ja maaliskuussa purimme Webropol-ohjelman kautta saatuja tuloksia nuorten kyselyistä. Kesällä kirjoitimme teoriapohjaa kumpikin erikseen. Syksyllä 2014 kokosimme tekemämme teoriapohjan ja työstimme loppuun nuorten kyselyt tutkimusraportiksi sekä teimme yhdessä johtopäätökset ja pohdinnan. Opinnäytetyömme työstäminen on siis ollut pitkä prosessi, sillä olemme tehneet töitä samanaikaisesti.

6.1 Tutkimusmenetelmät ja tutkimuskohde

Opinnäytetyö oli sekä kvantitatiivinen että kvalitatiivinen tutkimus eli siis määrällinen ja laadullinen. Tutkimus oli kvantitatiivista, sillä siinä kartoitettiin

nuorten määrällistä käyntiä nuorisotalon avoimissa ovissa. Kvalitatiivinen osuus tutkimukseen tuli siitä, että siinä selvitettiin sekä nuorisotyöntekijän että nuorten kokemuksia nuorisotalon toiminnasta.

Teoriatiedon mukaan tutkimuksessa voidaan soveltaa sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Kvantitatiivista ja kvalitatiivista analyysiä voidaan pitää jatkumona eikä vastakohtina tai toisensa poissulkevinä analyysimalleina. (Alasuutari 1995, 32.)

Määrällistä tutkimusta tehdessä tutkimuskohteena voidaan käyttää muun muassa ihmisiä ja kulttuurituotteita, joka pitää sisällään ihmisen tuottamia kuva- ja tekstiaineistoja. Määrällisen tutkimuksen aineiston keräämismenetelmänä voidaan käyttää kyselylomakkeita, systemaattista havainnointia tai tilastoja. Kyselylomaketutkimuksen etu on se, että sitä voidaan käyttää esimerkiksi silloin, kun kysely halutaan tehdä suurelle joukolle. (Vilkka 2005, 73-74.)

Laadullista tutkimusmenetelmää käytettäessä tarkoituksena on saada tietoa todellisista tapahtumista, jotka haastateltu itse on kokenut ja joista hän itse kertoo. Kvalitatiivista tutkimustapaa käytettäessä voidaan pohtia mitä merkityksiä tutkimuksessa tutkitaan. Tutkimuksessa voidaan käsitellä kokemuksiin tai käsityksiin liittyviä merkityksiä. Laadullisen tutkimuksen tutkimusmenetelmiä voivat olla erilaiset haastattelut kuten teemahaastattelu, syvähaastattelu ja avoin haastattelu. Tutkimusaineistona voidaan käyttää esimerkiksi esineitä, kuvanauhoitteita, dokumenttiaineistoja, päiväkirjoja ja elämäkertoja. Teemahaastatteluun poimitaan keskeiset aiheet tai teema-alueet, joita tutkimusongelmien vastaamisen kannalta on välttämätöntä käsitellä. Tavoitteena on, että haastateltava voi antaa oman kuvauksensa käsiteltävistä teema-alueista. Haastattelujen haasteeksi nousevat tulkintaongelmat. (Vilkka 2005, 97, 102, 104.)

Nuorten kyselyn laatimisessa käytettiin Webropol-työkalua. Kyselylomake testattiin tutkimuksesta ulkopuolella olevalla nuorella henkilöllä, jotta saatiin varmuus kyselyn selkeydestä ja ymmärrettävyydestä. Kyselylomakkeessa käytettiin sekä monivalinta- että avoimia kysymyksiä. Kyselyn vastauksien analysoinnissa

käyttettiin kuvioita ja taulukoita. Vilkan (2005) mukaan kyselylomake tulee aina testata ennen varsinaista mittausta.

Nuorisotyöntekijän haastattelu (LIITE 2) tehtiin nuorisotalolla, pienessä huoneessa, jossa ei ollut ulkopuolisia paikalla. Haastattelutilanteessa oli läsnä kumpikin opinnäytetyön tekijöistä sekä haastateltava. Kysymykset haastattelusta jaettiin puoliksi, jolloin molemmat tekijät saivat mahdollisuuden osallistua nuorisotyöntekijän haastattelun vetämiseen. Haastattelu tehtiin teemahaastatteluna eli aihe-alueet oli suunniteltu ja jäsenneily teemoittain, jolloin haastattelun kysymykset etenivät loogisesti ja näin ollen se helpotti myös nuorisotyöntekijän ajatusten mukana pysymistä. Haastattelu nauhoitettiin, jonka jälkeen se purettiin eli litteroitiin tutkimustekstiksi. Nuorisotyöntekijän haastattelusta ja nuorille tehdystä kyselystä nousseita asioita nostettiin esille tutkimustekstissä, jota peilataan teorian tietoon. Tutkimustulokset on esitetty erikseen.

Tutkimuskohteena olivat nuoret, jotka käyvät nuorisotalon avoimissa ovissa ja osallistuvat nuorisotalon toimintaan. Tutkimukseen osallistuneiden nuorten ikäjakauma oli 13-19 vuotta. Tutkimuskohteenamme oli myös Ylivieskan nuorisotalon nuorisotyöntekijä.

6.2 Tutkimusaineiston analysointi

Opinnäytetyössämme olemme käyttäneet nuorisotyöntekijän haastattelussa ja haastattelun purkamisessa aineistolähtöistä sisällönanalyysia. Sisällönanalyysi on yksi laadullisen tutkimusmenetelmän muoto, jossa etsitään merkityssuhteita ja merkityskokonaisuuksia. Nuorisotyöntekijän haastattelun tulokset eivät olleet numeerisesti esiteltävissä vaan ne esitettiin sanallisesti. Käytimme aineistolähtöistä sisällönanalyysia sillä meillä oli tiedossa aihealueet joista halusimme saada tietoa. Sisällönanalyysissa on mahdollista karsia epäolennainen tieto pois ja tarkastella vain olennaista tietoa. (Vilka 2005, 140.)

Nuorisotyöntekijän haastattelussa ei kuitenkaan ollut paljon poiskarsittavaa, sillä olimme teemoittaneet haastattelun kysymykset tutkimuskysymyksiimme sopiviksi.

6.3 Tutkimuksen luotettavuus

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa pääpaino on tutkijassa itsessään ja hänen rehellisyydessään, koska tutkimuksen arvioinnin kohteena ovat teot, valinnat ja ratkaisut. Tutkijan on pohdiskeltava luotettavuutta siis jokaisen ratkaisun kohdalla. Luotettavuuden arviointi on osana koko tutkimustyön prosessin ajan. Tutkimusten tulisi olla arvovapaita mutta tutkijan arvot tulevat kuitenkin väistämättä esille valintoja tehdessä. Tutkimus voidaan tehdä läpinäkyväksi tuomalla esiin tutkimukseen vaikuttavat arvot. Määrällisen tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa täytyy huomioida tulosten esittämisen tarkkuus, kysymysten ymmärrettävyys sekä tallentamisjärjestelmän luotettavuus. Tutkija voi kuitenkin tuoda esille tutkimustekstissään luotettavuutta heikentävät tekijät ja arvioida niiden vaikutusta tutkimukseen. (Vilka 2005, 158-160, 161-162.)

Kvalitatiivisesti tehdyt tutkimukset ovat ainutkertaisia, sillä jokainen tutkija voi tehdä erilaisia johtopäätöksiä samasta tutkimuksesta. Tähän vaikuttaa tutkijan teoreettinen perehtyneisyys tutkittavaan aiheeseen. Kuitenkin alkuperäisen tutkijan tekemät johtopäätökset tulisi olla löydettävissä tutkimuksesta, vaikka sen tekisi joku toinen tutkija uudelleen. Tätä kutsutaan tutkimuksen toistettavuudeksi. (Vilka 2005, 159.)

Opinnäytetyössämme on nuorille suunnatussa kyselyssä käytetty survey- eli kyselytutkimusta, joka tarkoittaa sitä, että kaikilta kyselyyn osallistuneilta on kysytty samat kysymykset. Määrällisen tutkimuksen pätevyys eli validius kuvaa tutkimuksen kykyä mitata sitä, mitä on tarkoituskin mitata. Opinnäytetyömme luotettavuutta voidaan kuvata käsitteillä validius ja reliabiliteetti. Reliabiliteetti mittaa tulosten tarkkuutta eli mittauksen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia sekä mittauksien toistettavuutta. Tällä tarkoitetaan sitä, että joku toinen

kyselyn tekijä olisi saanut saman tuloksen. Reliabiliteetti ja validiteetti muodostavat yhdessä tutkimuksen kokonaisluotettavuuden. (Vilka 2005, 73, 161.)

Johtopäätöksemme ovat löydettävissä tutkimustuloksista, sillä olemme dokumentoineet kaikki vaiheet opinnäytetyötä tehdessämme. Pidimme myös käyttämäämme Webropol-ohjelmaa luotettavana, koska ohjelma tallensi kyselyn vastaukset automaattisesti, josta saimme siirrettyä ne omalle koneelle varmuuden vuoksi. Ohjelma teki myös osasta vastauksista suoraan kuvioita ja taulukoita, jotka pystyimme dokumentoimaan muuttumattomina opinnäytetyöhön. Opinnäytetyön kysely ja haastattelu vastasivat tutkimuskysymyksiimme. Näin ollen opinnäytetyössämme on havaittavissa opinnäytetyön validiteetti. Mikäli tutkimus olisi tehty vaikkapa kuukauden päästä, olisimme voineet saada erilaisia vastauksia ja näin ollen myös johtopäätökset olisivat voineet poiketa suurestikin tämänhetkisistä. Tämä johtuu siitä, että opinnäytetyössä mitattiin ihmisten mielipiteitä, jotka voivat muuttua hyvinkin nopeasti yksilöllisesti. Mielestämme opinnäytetyömme on luotettava, sillä teorian tiedon mukaan tutkimus on kuitenkin aina luotettava riippumatta ajasta ja paikasta (Vilka 2005, 161).

7 NUORISOTYÖNTEKIJÄN NÄKEMYS NUORISOTYÖN TOIMINTOJEN MERKITYKSESTÄ NUORILLE

Paikka on kuin toinen koti. Voi tulla omana itsenään. Aina kun tullaan ja nähdään niin morjastetaan ja otetaan vastaan, on niinku aina tervetullut. Tää on semmonen rento paikka viettää aikaa ja olla kavereiden kanssa. Ei oo mitään sellasta pakollista vaikka on ohjattua toimintaa. (Rättyä 2014.)

Nuorisotyöntekijän näkemys avointen ovien toiminnasta vastasi nuorten odotuksia. Nuorisotyöntekijä kertoi heidän tavoitteestaan luoda paikasta mahdollisimman viihtyisä. Hän myös kuvasi, että paikka toimii ikään kuin nuorten olohuoneena. Nuorisotyöntekijän haastattelusta nousi esille sisäistetyt nuorisotyön tehtävät ja tavoitteet. (Rättyä 2014.)

7.1 Nuorisotyöntekijän haastattelu - taustatiedot

Haastattelemamme nuorisotyöntekijä on aiemmalta koulutukseltaan yhteisöpedagogi (AMK) ja nyt hänellä on sosionomin (AMK) aikuisopiskelut meneillään. Tällä hetkellä haastattelemamme henkilö työskentelee nuorisotyöntekijänä Sputnikissa, jossa hän on ollut vuodesta 2009 alkaen. Aiempien opiskelujen aikana hän on työskennellyt Sputnikissa tuntityöläisenä ja ollut 4H:lla yhden (1) kuukauden töissä. (Rättyä 2014.)

Haastattelemamme nuorisotyöntekijä kertoi käyneensä itsekin nuorempana nuorisotalolla. Lisäksi hän sanoi että ihmisläheinen ammatti on ollut aina itsestäänselvyys, mutta nimenomaan nuorisotyö ammattina on selkiytynyt oman harrastuneisuuden kautta. Hän on käynyt isokoulutuksen ja kerhonoijaajan koulutuksen ja ollut myös seurakunnan nuorisotyössä mukana. Nuorisotyöntekijä kertoi, että hänen kiinnostuksensa työhön on tullut lähinnä oman kokemuksen ja harrastuneisuuden kautta. (Rättyä 2014.)

7.2 Avointen ovien toiminta

Nuorten elämä on nykypäivänä kiireistä, joten on hyvä tarjota heille mahdollisuus paikkaan jossa he voivat esimerkiksi vain olla. Nuorisotiloille tehtyjen tulosten perusteella yleisin syy nuorisotaloilla käymiseen ovat ystävien kanssa oleminen ja pelaaminen. Tila, jossa nuori voi kohdata toisia nuoria ja turvallisia aikuisia on tarpeellinen. Kylmäkosken (2008) mukaan jotkin nuorisotoimet ovat alkaneet periä maksua tapahtumistaan. Osa nuorisotalolla kävijöistä voi karsiutua pois joko sen takia, että he eivät ole valmiita maksamaan näistä tapahtumista tai heillä ei ole mahdollisuutta maksaa maksua vähävaraisuuden vuoksi. (Kylmäkoski 2008.)

Nuorisotyöntekijän käsityksen mukaan nuoret haluavat osallistua avoimiin oviin sen vuoksi, että heillä on paikka jossa voi viettää aikaa yhdessä kavereiden kanssa. Avoimissa ovissa tarjotaan erilaisia vaihtoehtoja aktiviteeteille, ohjatulle toiminnalle sekä vain oleskelulle. (Rättyä 2014.)

Avoimissa ovissa on ohjattua toimintaa jonkin verran, kuten biljarditurnauksia, leipomista ja ruoanlaittoa, mutta kaikki on kuitenkin vapaaehtoista. Nuorisotoimi järjestää myös erilaisia reissuja. Ylivieskan nuorisotoimi on käynyt muun muassa Rukalla laskettelemassa ja hiihtämässä, Oulussa ostosreissulla ja Tampereella. Suurimmaksi osaksi nuorisotalolla on kuitenkin vapaamuotoista oleskelua nuorisotyöntekijän mukaan. Työntekijä korostaa sitä, että paikka on sellainen jossa nuorilta ei odoteta mitään muuta kuin perussääntöjä käyttäytymisestä ja sääntöjen noudattamisesta, jolloin nuori voi tulla omana itsenään nuorisotalolle. (Rättyä 2014.)

Nuorisotyöntekijän mukaan seitsemäs- ja kahdeksaluokkalaiset osallistuvat aktiivisimmin ohjattuun toimintaan, kun taas vanhemmat kävijät touhuilevat enemmän omia juttujaan. Nuoret etsivät ja keksivät tekemistä oman mielenkiintonsa ja kaveriporukkinsa mukaan. Jos kavereista joku lähtee mukaan ohjattuun toimintaan, niin silloin yleensä muutkin innostuvat osallistumaan. Mitä aktiivisempia nuoret ovat, niin sitä enemmän koitetaan miettiä tekemistä. Sellaista yritetään tehdä, mistä nuoret pitävät, esimerkiksi ruoanlaittoa ja leipomista. (Rättyä 2014.)

Nuorisotyöntekijän kertoman mukaan nuoret eivät osallistu toimintaan, jos heitä ei se kiinnosta tai he haluavat olla omien kavereidensa kanssa. Vanhemmat kävijät saattavat kokea, että heidän tulisi antaa tilaa nuorille osallistua toimintaan eivätkä sen takia itse osallistu. Nuorisotyöntekijä kuitenkin kertoi olevansa hyvin tyytyväinen siitä, että monta ikäluokkaa mahtuu olemaan sovussa samoissa tiloissa. (Rättyä 2014.)

Haastattelemamme nuorisotyöntekijän mukaan tällä hetkellä nuoria käy todella paljon avoimissa ovissa. K-13 avoimissa ovissa viikolla on noin 70 ja perjantaina yli 100 kävijää. Vuoden mittaan kävijämäärä on kasvanut. Aiemmin kävijöitä on ollut puolet vähemmän. K-13 avoimia ovia järjestetään tiistaisin, keskiviikkoisin, perjantaisin ja sunnuntaisin. Näissä ei ole yläikärajaa määritelty. (Rättyä 2014.)

7.3 Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus

Nuorisotalon toiminta tarjoaa nuorille mahdollisuuden kokea kansainvälisyyttä ja monikulttuurisuutta. Nuorisotalolla on harjoittelijoita ja vapaaehtoistyöntekijöitä ympäri maailmaa haastattelemamme nuorisotyöntekijän mukaan. Nuoret voivat saada kansainvälisiä kokemuksia nuorisotalon kautta. Nuorisotyöntekijä kertoi, että nuorilla on mahdollisuus päästä puhumaan englantia päivittäin, mikäli niin haluavat. Heidän mielipiteensä kansainvälisestä ohjaajasta nousi positiiviseen valoon kyselyssämme. (Rättyä 2014.)

Nuorisotyön tehtävissä on mainittu myös kansainvälisyyden ja monikulttuurisuuden näkökulma. Mielestämme onkin tärkeää totuttaa lapset ja nuoret jo varhaisessa vaiheessa kansainvälisyyteen ja monikulttuurisuuteen, sillä se opettaa tasa-arvoisuuteen ja oikeudenmukaisuuteen sekä ennaltaehkäisee ennakkoluuloja ja rasismia. Nyky-yhteiskunnassa ei ole epätavallista törmätä esimerkiksi koulussa tai nuorisotalolla maahanmuuttajaan tai toisen maan kansalaiseen. Vapaa-ajan toiminnan kautta voidaan tutustuttaa ja rohkaista nuoria tutustumaan muihin kulttuureihin ja solmimaan ihmissuhteita kansainvälisesti, joka voi olla rikastuttava kokemus.

Nuorisotyön tavoitteena on löytää ja tavoittaa sellaiset nuoret, jotka tulevat muualta maailmasta. Nuorisotyö monikulttuurisuuden näkökulmasta on moninainen. Siihen sisältyy suomalaisnuorten ja heidän kykyjensä ja tapojensa tukeminen monikulttuurisessa yhteiskunnassa sekä Suomessa asuvien vähemmistökulttuurien sopeuttaminen yhteiskuntaan. Monikulttuurisuus otetaan huomioon enenevässä määrin esimerkiksi koulussa ja kuntien nuorisotoiminnassa, mutta kirjallisuuden mukaan todelliseen tilanteeseen herätään vasta siinä vaiheessa kun maahanmuuttajanuorten osuus nuorisotalojen toiminnassa kasvaa. Kirjallisuuden mukaan suomalaista monikulttuurista nuorisotyötä kuvastaa projektiluonteisuus ja lyhytkestoisuus, jolloin työn jatkuvuus ei ole taattua. Monikulttuurisessa nuorisotyössä huomiota tulee kiinnittää suomalaisnuorten asenteisiin, nuorisotoiminnan arjessa ylläpidettyihin syrjiviin käytäntöihin sekä rasistisiin nuorisoryhmiin. (Honkasalo & Souto 2008.)

7.4 Nuorisotalon merkitys nuorelle ohjaajan näkökulmasta

Haastattelemamme nuorisotyön ohjaaja korosti turvallisen paikan merkitystä nuorelle sekä rajoja ja sääntöjä. Rajat ja säännöt tuovat turvallisuuden tunnetta, koska paikassa on omat, kaikkia koskevat säännöt ja rajat, joiden mukaan toimitaan. Jokainen on tervetullut, ketään ei syrjitä ja tavoitteena on valvoa, ettei kukaan jäisi ulkopuolelle. Haastateltava korosti sitä, että toiminnan on tarkoitus olla nuorista lähtevää toimintaa, jolloin nuoret saavat itse olla vaikuttamassa ja ideoimassa mielekästä tekemistä. (Rättyä 2014.)

Yhteinen paikka, johon kokoontua kavereiden kanssa turvallisten aikuisten läsnä ollessa, on yksi suurimmista merkityksistä nuorisotalon toiminnassa. Kaikki nuoret eivät koe, että oma koti olisi mukava paikka jossa viettää aikaa. Nuorisotalo tarjoaa mahdollisuuden, mihin voi tulla iltaisin viettämään aikaa. Haastateltava nostaa esille, että nuorisotalo on tarpeellinen Ylivieskassa, sillä pienellä paikkakunnalla ei ole kovin monta vaihtoehtoa mihin mennä viettämään aikaa. Haastateltavalla on omakohtainen kokemus siitä, että nuorisotalo on kuin toinen

koti. Hän kertoi siitä, miten nuorisotalolla käyminen loi tunteen siitä, että kuuluu johonkin ryhmään (Rättyä 2014.)

7.5 Nuorten ja nuorisotyöntekijän käsitys hyvästä ohjaajasta

Nuoren kohtaaminen vaatii aikaa, henkilökohtaista ohjausta ja kiinnostusta nuorta ja nuoren elämänkenttää kohtaan, jolloin yhteiselle luottamukselle luodaan perustaa. Ohjaus mahdollistaa parhaillaan aidon kohtaamisen ja henkilökohtaisen vuorovaikutuksen, jolloin päästään kosketuksiin nuoren elämän kanssa. (Brunila 2003.)

Nuorisotyöntekijät toimivat nuorille esimerkkeinä. Ei ole yhdentekevää minkälainen kuva annetaan aikuisuudesta. Ratkaisut ja valinnat viestivät tärkeistä merkityksistä, joita nuoret havainnoivat. Oma persoona nousee tärkeäksi työkaluksi nuorten kanssa työskennellessä. (Rauas 2012.)

Tutkimuksen pohjalta saimme oivallista tietoa siitä, mitä nuoret odottavat ohjaajalta. Ohjaajan ominaisuuksista mainittiin oikeudenmukaisuus, avuliaisuus ja ymmärtäväisyys. Nämä ominaisuudet toimivat apuna nuorten aidosti kohtaamisessa. Nuoret odottivat ohjaajan toimivan tunnelmanluojana, mahdollisuuksien esittäjänä ja aktiviteeteistä huolehtijana. Tutkimustuloksemme vastaavat kirjallisuudesta saatua tietoa.

Kirjallisuuden määritelmän mukaan hyvät nuorisotyöntekijät kantavat vastuuta toisista ihmisistä, kunnioittavat perinteisiä arvoja mutta eivät ole kaavoihin kangistuneita. Nuorisotyöntekijä on myös yhteisöllisyyttä kannattava, joustava sekä suvaitsevainen. (Niemelä 2005.)

Haapala (2012b) on tehnyt opinnäytetyön Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulussa nuorten näkemyksistä hyvästä ohjauksesta ja ohjaajan roolista sekä merkityksestä nuorisotalolla. Haapalan tutkimuksen mukaan nuorisotyöntekijällä on suuri merkitys nuorten viihtyvyyteen nuorisotalolla. Nuoret olivat sitä mieltä, että ohjaajalta pitäisi löytyä hyvää huumorintajua, kärsivällisyyttä

ja ymmärrystä nuoria kohtaan. Nuoret toivoivat, että ohjaaja asettaa rajoja ja valvoo nuorten käyttäytymistä mutta antaa myös tarpeeksi tilaa nuorille ja tämän valinnoille. Haapalan haastattelemat nuoret peräänkuuluttivat hyvältä ohjaajalta kunnioitusta, tasapuolisuutta, jokaisen huomioon ottamista sekä arvostusta nuoria ja heidän erilaisuuttaan kohtaan. Ohjaajan kanssa täytyi nuorten mielestä pystyä puhumaan kaikista mahdollisista asioista ja viettää oikeasti aikaa nuorten kanssa. Nuorten mielestä hyvään ohjaukseen kuuluu virikkeiden ja aktiviteettien keksiminen, nuorten oikeaan suuntaan ohjaaminen ja huolenpito. (Haapala 2012b.)

Nuorisotyöntekijän eräs tärkeimmistä työvälaineistä on hänen oma persoonansa. Nuorisotyöntekijän olisi hyvä olla ulospäin suuntautunut, jotta hän uskaltaisi jutella vieraille ihmisille. Nuorisotyön kuormittavuutta ei jaksaa, jos työntekijän itsetunto ei ole tarpeeksi hyvä. Jotta näin olisi, tulisi työntekijällä olla tarpeeksi eheä minäkuva sekä elämäkatsomus. Ottaessaan kontaktia nuorten kanssa, nuorisotyöntekijän tulee olla aidosti kiinnostunut nuoren asioista. Välinpitämättömyys aistitaan helposti, eikä tällöin synny kunnollista dialogia. (Etsivän työn tekijä 2012.)

Ohjaajan toimiessa nuorten kanssa hänen on tärkeää tiedostaa oma arvopohjansa, kehittämistavoitteensa ja mihin suuntaan ollaan menossa. Ohjaajan tulee siis toimia reflektoiden ja tiedostetusti yhteiskunnallinen tilanne huomioiden. (Haapala 2012a.)

Nuorisotyö on haastavaa sen monipuolisuuden, rajattomuuden, muuttuvan muodon ja työn moninaisten tavoitteiden ja päämäärien vuoksi. Työntekijältä vaaditaan toiminnallisen työn lisäksi läsnä olevaa ja pohtivaa työtettä. Nuorisotyön eettisen puolen pohdinnalla voidaan tuottaa laadukasta nuorisotyötä, jolloin vaikutetaan nuorisotyön asemaan ja merkitykseen niin yksittäisen nuoren kuin yhteisön, lähiön, kunnan ja yhteiskunnan tasolla. (Rauas 2012.)

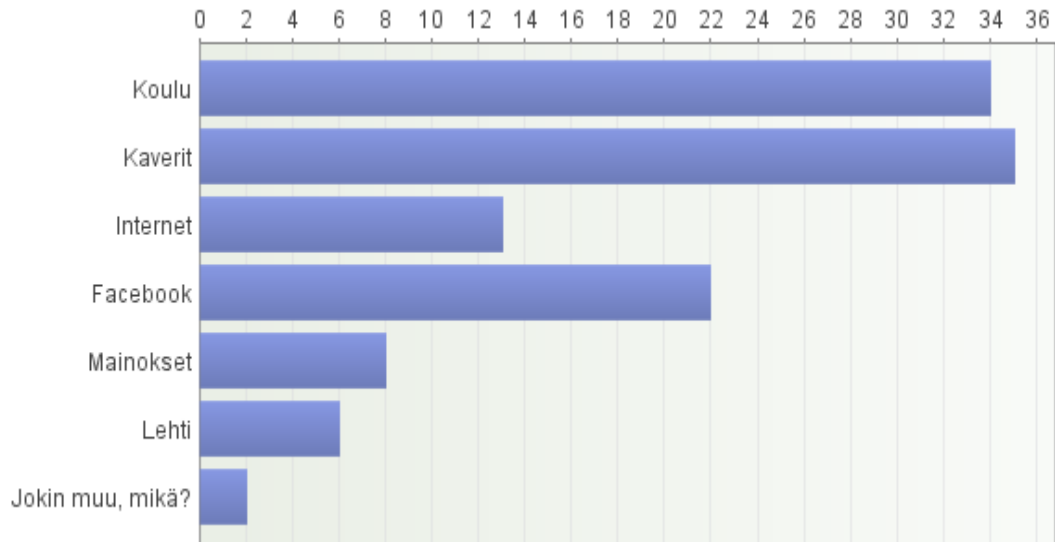
Nuorisotyöntekijä kohtaa haasteellisia kysymyksiä arvostuksesta, oikeudenmukaisuudesta, rehellisyydestä, tasa-arvosta ja toisten ihmisten kunnioittamisesta. Nuorisotyöntekijän on hyvä miettiä minkälaista nuorisoa se kasvattaa. Nuorisokasvatukseen kuuluu olennaisesti arvokasvatus. (Rauas 2012.)

8 TUTKIMUSTULOKSET KYSELYSTÄ

Teimme kyselyn nuorille (LIITE 1), jotka käyvät Sputnikin avoimissa ovissa. Olimme itse paikan päällä nuorisotalolla keräämässä vastauksia perjantain avoimissa ovissa ja lisäksi kysely laitettiin Sputnikin Facebook-sivustolle. Vastaaajia oli 43 (N= 43), joiden ikäjakauma oli 13-19 vuotta. Vastaaajista tyttöjä oli 22 ja poikia 21.

Käytimme kyselyssä viisiportaista Likert-asteikkoa: 5=täysin samaa mieltä, 4=jokseenkin samaa mieltä, 3=en osaa sanoa, 2=jokseenkin eri mieltä ja 1=täysin eri mieltä.

Halusimme kartoittaa mistä nuoret ovat kuulleet nuorisotalon toiminnasta. Esitimme mahdollisia vaihtoehtoja kuten koulu ja internet. Mikäli sopivaa vastausvaihtoehtoa ei ollut vastaaja sai itse kertoa mitä kautta toiminnan on tavoittanut kohdassa jokin muu mikä. Vastaaajista (N=43) 35 oli kuullut nuorisotalon toiminnasta kavereilta ja 34 henkilöä koulusta. Toiminnan mainostamisesta myös sosiaalisen median kautta on ollut hyötyä, koska vastaaajista 22 oli kuullut toiminnasta myös Facebookin ja 13 vastaajaa internetin kautta. Vastaaajista kahdeksan oli tavoittanut toiminnan erillisistä mainoksista. Lehden kautta tiedon toiminnasta oli saanut kuusi vastaajaa. Päähteettömän porukan eli PP-toiminnan kautta nuorisotoimen toiminta oli tavoittanut kaksi henkilöä (KUVIO 2).

KUVIO 2. Nuorten saatu tieto nuorisotalosta ja sen toiminnasta
Kuviossa vastaajien määrä ilmoitettu kappalemäärinä (N=43)

Kysyimme nuorilta minkälainen heidän mielestään on hyvä ohjaaja. Kysymys esitettiin avoimena kysymyksenä, jolla halusimme taata nuorille mahdollisuuden vastata omin sanoin kysymykseen. Usea vastaaja oli kuvailut hyvän ohjaajan olevan rento, mukava ja hauska. Yksittäisiä vastauksia purkaessa hyvän ohjaajan ominaisuuksiin kuului oikeudenmukaisuus, avuliaisuus, ymmärtäväisyys ja kaikki huomioon ottava. Sputnikin henkilökunta sai myös henkilökohtaisia kehuja kyselyn kautta. Merkittävänä tekijänä nostettiin esille myös hyvä tunnelman luoja, mahdollisuuksien esittäjä ja aktiviteeteista huolehtiva (N=41).

Nuorisotilan viihtyvyyteen oltiin aika tyytyväisiä. Vastaajista 33 henkilöä eli yli puolet, olivat täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä nuorisotalon viihtyvyydestä. Vastaajista kaksi henkilöä kertoi olevansa täysin eri mieltä ja viisi henkilöä jokseenkin eri mieltä asiasta. Vastaajista kolme henkilöä ei osannut kertoa mikä heidän mielipiteensä tästä asiasta on (TAULUKKO 1).

Taulukon toisessa kysymyksessä 10 vastaajista oli samaa mieltä siitä, että nuorisotoimi järjestää tarpeeksi usein erilaisia tapahtumia, kun taas 18 vastaajaa oli vain jokseenkin samaa mieltä asiasta. Ei osaa sanoa vaihtoehdon valitsi 11

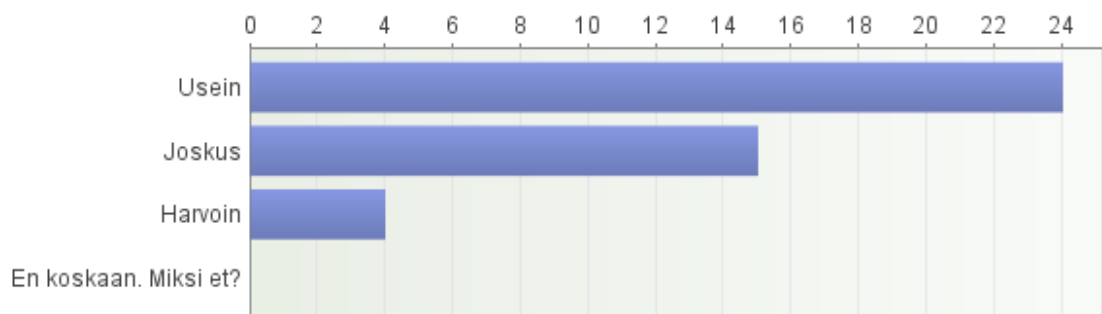
henkilöä. Jokseenkin erimieltä ja täysin erimieltä vaihtoehdon oli valinnut yhteensä vain neljä henkilöä (TAULUKKO 1).

TAULUKKO 1. Nuorisotalon viihtyisyys ja toiminnan sisältö

Taulukossa vastaajien määrä on esitetty kappalemäärinä (N=43)

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Mielestäni nuorisotilat ovat viihtyisät	2	5	3	13	20	43	4,02
Nuorisotoimi järjestää tarpeeksi usein erilaisia tapahtumia	2	2	11	18	10	43	3,74
Yhteensä	4	7	14	31	30	86	3,88

Vastaajista 24 kertoi osallistuvansa nuorisotoimen järjestämiin tapahtumiin usein ja 15 henkilöä joskus. Vastaajista neljä henkilöä sanoi osallistuvansa tapahtumiin harvoin. Kukaan vastaajista ei ollut valinnut en koskaan vaihtoehtoa. Nuorten vastaukset osoittavat mielestämme sitä, että järjestetyt tapahtumat ovat olleet mieluisia nuorille. Vastauksista voi päätellä myös heidän sitoutuneisuuden nuorisotalon toimintaan. Vastaajista neljä henkilöä kertoi osallistuvansa vain harvoin järjestettyihin tapahtumiin ja tähän voi olla monia syitä, kuten muut harrastukset, epäsoviva ajankohta tai oman mielenkiinnon puute kyseistä tapahtumaa kohtaan (KUVIO 3).

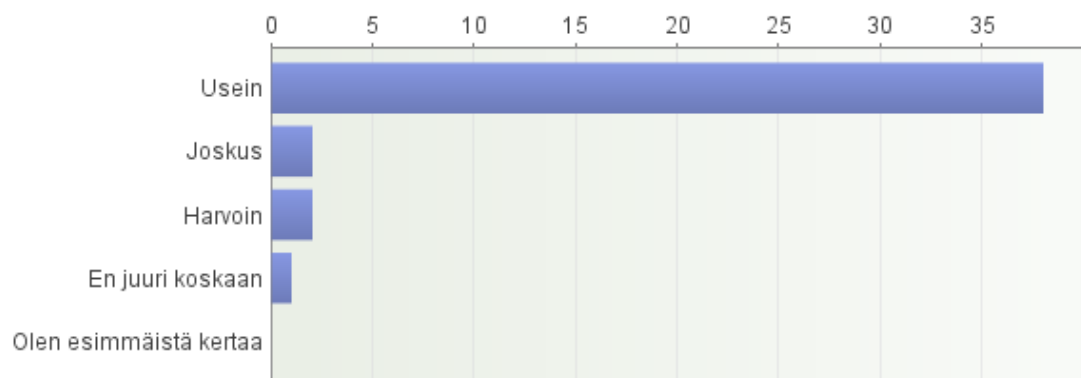
KUVIO 3. Nuorten osallistuminen nuorisotoimen tapahtumiin

Kuviossa vastaajien määrä on esitetty kappalemäärinä (N=43)

Avoimena kysymyksenä selvitimme nuorten toiveita erilaisille retkille. Nuoret olivat kaiken kaikkiaan hyvin tyytyväisiä jo järjestettyihin retkiin, mutta toivoivat niitä kuitenkin lisää lasketteluretkiä, ostosretkiä, keikkoja, yönuopparia, patikointiretkiä sekä reissuja suurempiin kaupunkeihin Etelä-Suomeen. Ehdotuksia tuli myös siitä, että nuoret voisivat yhdessä alkaa säästämään ja keräämään rahaa ja lähteä reissuun ulkomaille. Diskoista oli tykätty ja niitä toivottiin jatkettavan.

Kysyimme nuorilta miten he kehittäisivät nuorisotalon viihtyvyyttä avoimena kysymyksenä. Vastauksissa moni nuori kertoi olevansa tyytyväinen tiloihin ja aktiviteetteihin sellaisenaan eikä kaivannut asiaan muutosta. Kehitettävänä asioina nousi kuitenkin esiin toive saada enemmän sohvia, vain tytöille suunnattua tekemistä lisää sekä tanssipeli. Pelaamisen suhteen nuoret toivoivat ohjaajien valvontaa ja pelivuoroja, että mahdollisimman monella olisi tilaisuus pelata pelikoneella.

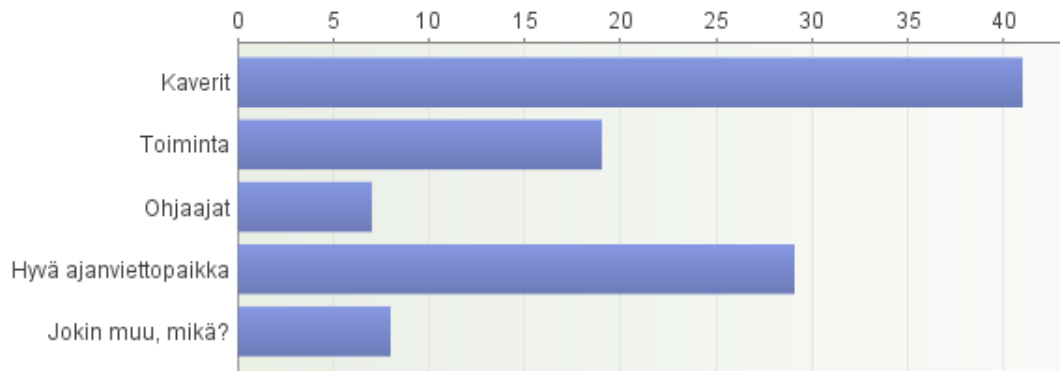
Nuorista 36 henkilöä kertoi käyvänsä Sputnikin avoimissa ovissa usein. Kukaan nuorista ei ollut avoimissa ovissa ensimmäistä kertaa kyselyä tehdessämme. Vastaajista kaksi henkilöä kertoi käyvänsä avoimissa ovissa joskus tai harvoin. Yksi henkilö kertoi, ettei käy juuri koskaan avoimissa ovissa (KUVIO 4).

KUVIO 4. Nuorten osallistuminen avoimiin oviin

Kuviossa vastaajien määrä on esitetty kappalemäärinä (N=43)

Kysyimme nuorilta mikä saa heidät tulemaan avoimiin oviin. Vastauksista kävi selvästi ilmi se, että lähes kaikkien päätökseen tulla Sputnikin avoimiin oviin vaikutti oleellisesti kaverit. Tämän vaihtoehdon oli valinnut 41 vastaajista. Vastaajista 29 henkilöä koki nuorisotalon toimivan hyvänä ajanviettopaikkana. Vaihtoehdon ”toiminta” oli valinnut 19 henkilöä. ”Jokin muu, mikä?”-kohdan oli valinnut vastaajista kahdeksan henkilöä ja syyksi he olivat nostaneet muun muassa ilmaisen ruoan. Avoimeen kysymykseen oli myös tullut maininta siitä, että nuorella ei ole mitään muutakaan paikkaa tai tekemistä, joten hän tulee sen takia avoimiin oviin. Lisäksi seitsemän vastaajista kertoi tulevansa avoimiin oviin ohjaajien vuoksi. Kysymys oli monivalintakysymys joten vastaaja sai valita useamman kuin yhden vaihtoehdon (KUVIO 5).

KUVIO 5. Avoimiin oviin osallistumiseen vaikuttavat asiat

Kuviossa vastaajien määrä on esitetty kappalemäärinä (N=43)

Kysyttäessä avointen ovien hyviä puolia, päällimmäisenä vastauksista nousi esiin kaverit ja ilmainen ruoka sekä Sputnikin toimiminen hyvänä ajanviettopaikkana. Vastaajien mielestä on mukavampi tulla avoimiin oviin missä on kaikki kaverit, kuin mennä aina kaverin luokse viettämään aikaa. Muutamit vastaajat arvostivat myös sitä, että heillä on talvisinkin lämmin tila missä viettää iltaa ja on ”katto pään päällä”.

Huonoiksi puoliksi nuoret nostivat avointen ovien vähyyden, eli heidän mielestään avoimia ovia tulisi järjestää useammin ja pidemmällä aukioloajoilla. Nuoret kertoivat, että pelihuoneessa on aina tietyt henkilöt, jotka eivät päästä muita

pelaamaan. Tähän tulikin ehdotuksena peliaika, joka voisi olla esimerkiksi 30 minuuttia kerrallaan yhdellä henkilöllä. Näin kaikilla olisi mahdollisuus päästä vuorollaan pelaamaan. Nuorisotalon sohvista oltiin sitä mieltä, että ne ovat huonossa kunnossa ja niitä kerrottiin olevan liian vähän.

Avoimien ovien kehittämistarpeiksi nostettiin sääntöjen osaamisen varmistaminen kaikille, aukioloaikojen pidemmät ajat, uudet sohvat, lisää tekemistä, ilmainen kaakao ja kaikille eri luokkalaisille omat pelipöydät.

Kysyimme nuorilta, että otetaanko heidän ehdotuksensa hyvin vastaan. Nuorista 9 henkilöä vastasi, että he ovat täysin samaa mieltä siitä, että heidän ehdotuksensa otetaan vastaan. Jokseenkin samaa mieltä oli 18 henkilöä. Vastaajista kaksi henkilöä olivat jokseenkin eri mieltä, että heidän ehdotuksensa otettaisiin vastaan ja kaksi täysin eri mieltä asiasta. Vastaajista 12 henkilöä ei osannut sanoa kumpaan suuntaan kallistuu (TAULUKKO 2).

Toisessa kohdassa kysyttiin toivoisivatko nuoret lisää ohjattua toimintaa avoimien ovien ohjelmaan. Vastaajista seitsemän henkilöä kallistui siihen tulokseen, että he eivät kaipaa lisää ohjattua toimintaa eli he olivat täysin eri mieltä asiasta. Vastaajista 10 oli jokseenkin eri mieltä. Hieman useampi vastaajista eli 16 henkilöä ei osannut sanoa kaipaisivatko he lisää toimintaa. Vastaajista kuusi henkilöä oli jokseenkin samaa mieltä asiasta ja neljä henkilöä vastaajista kaipasi lisää toimintaa (TAULUKKO 2).

Vastauksista selvisi, että avoimista ovista on saatu uusia kavereita. Vastaajista 14 henkilöä oli täysin samaa mieltä ja jokseenkin samaa mieltä oli 13 henkilöä siitä, että nuoret ovat löytäneet uusia kavereita avoimista ovista. Yhteensä 27 vastaajista koki, että on saanut avoimista ovista uusia kavereita. Vastaajista kuusi henkilöä ei osannut sanoa, onko saanut uusia kavereita vai ei. Vastaajista kahdeksan oli täysin eri mieltä siitä, että olisi saanut uusia kavereita ja kaksi henkilöä oli jokseenkin eri mieltä (TAULUKKO 2).

Tärkeänä ja merkittävänä asiana halusimme nostaa esille avoimiin oviin tulemisen omana itsenään, jonka vuoksi halusimme esittää siitä kysymyksen. Vastaajista

reilusti yli puolet kokevat voivansa osallistua avoimien ovien toimintaan omana itsenään. Täysin samaa mieltä oli 30 henkilöä ja jokseenkin samaa mieltä 10 vastaajista. Vain yksi vastaajista oli jokseenkin eri mieltä ja kaksi henkilöä ei osannut sanoa. Kukaan ei valinnut ”täysin eri mieltä”- vaihtoehtoa (TAULUKKO 2).

Kansainvälisen ohjaajan osallistuminen avoimiin oviin koettiin positiivisena asiana. Vastaajista 18 henkilöä oli vastannut, että ovat asiasta täysin samaa mieltä ja 15 henkilöä oli jokseenkin samaa mieltä. Vastaajista seitsemän henkilöä ei osannut sanoa, kun taas kukaan ei ollut valinnut ”jokseenkin eri mieltä”-vaihtoehtoa. Vastaajista kolme henkilöä oli asiasta täysin eri mieltä (TAULUKKO 2).

Sputnikin turvallisuudesta oltiin aikalailla samaa mieltä, että siellä on turvallista käydä. Vastaajista 28 henkilöä oli täysin samaa mieltä ja 11 henkilöä jokseenkin samaa mieltä. Vastaajista yksi ei osannut sanoa mitä mieltä on ja kaksi vastaajaa koki olevansa täysin eri mieltä. Yksi vastaajista oli jokseenkin eri mieltä nuorisotalon turvallisuudesta. Tässä kysymyksessä pyysimme selventäviä vastauksia, mikäli oli vastannut, että on täysin eri mieltä asiasta. Tähän kohtaan emme saaneet asiallisia vastauksia (TAULUKKO 2).

TAULUKKO 2. Nuorten osallisuus ja toiminnan arviointia avoimissa ovissa
Taulukossa vastaajien määrä on esitetty kappalemäärinä (N=43)

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Endotukseni otetaan hyvin vastaan	2	2	12	18	9	43	3,70
Toivon lisää ohjattua toimintaa avoimiin oviin	7	10	16	6	4	43	2,77
Olen saanut uusia kavereita avoimissa ovissa	8	2	6	13	14	43	3,53
Voin tulla avoimiin oviin omana itsenäni	0	1	2	10	30	43	4,60
Kansainvälisen ohjaajan osallistuminen avoimiin oviin tuo vaihtelua	3	0	7	15	18	43	4,05
Sputnikissa on turvallista käydä. Jos valitsit kohdan 1, perustele.	2	1	1	11	28	43	4,44
Yhteensä	22	16	44	73	103	258	3,85

Viimeinen kohta kyselyssä oli varattu "risuille ja ruusuille", johon nuoret saivat vapaasti kirjoittaa omia toiveitaan ja parannusehdotuksiaan sekä antaa palautetta haluamastaan asiasta. Toiveina olivat karkin ja uusien pingismailojen saaminen, lisäksi pelihuoneeseen kaivattiin uusia ideoita. Henkilökohtaista palautetta saivat muutamat ohjaajat. Nuorisotoimi sai myös hyvää palautetta siitä, että nuorisotalo on hyvä paikka kavereiden kanssa olemiseen.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Nuoret ovat yhteiskuntamme tulevaisuus. Heidän hyvinvointiinsa kannattaa panostaa siksi, että nuorten syrjäytyminen voi aiheuttaa yhteiskunnalle suuria kustannuksia tulevaisuudessa. Ennaltaehkäisevillä menetelmillä, kuten osallisuuden tukemisella sekä läsnäololla voi olla suuri vaikutus nuorten tulevaisuuteen. Nuorisotyö voi tavoittaa vaikeuksissa olevat nuoret, joiden elämän suuntaa voidaan muuttaa paremmaksi jos saadaan mahdollisuus tarttua nuorten ongelmiin tarpeeksi ajoissa. Lapset ja nuoret tarvitsevat turvallisen kasvuympäristön sekä välittäviä aikuisia ympärilleen ja heidän läsnäoloaan myös vapaa-ajallaan.

Mielestämme on erityisen tärkeää, että nuorilla on paikkoja joissa viettää aikaa kavereidensa kanssa. Tämä mahdollistaa nuorille vaihtoehdon esimerkiksi kotona olemiselle. Tällaiset paikat vähentävät nuorten kaduilla oleskelua. Nuorisotalo on paikka, jossa nuoret saavat viettää vapaasti aikaansa ja siellä on myös aina paikalla aikuisia, jotka voivat kontrolloida nuorten tekemisiä ja auttaa heitä mahdollisissa ongelmatilanteissa tarpeen vaatiessa.

9.1 Yhteenveto

Nuorille tehdystä kyselystä (LIITE 1) saamiemme vastausten perusteella voimme päätellä nuorisotalon ja sen toiminnan olevan tärkeä osa nuorten elämää. Nuorilla, jotka käyvät Ylivieskan nuorisotalo Sputnikissa oli myönteinen kuva sekä nuorisotalon että avoimien ovien toiminnasta. Nuoret pitivät nuorisotiloja viihtyisinä ja he kokivat, että nuorisotoimi järjestää tarpeeksi usein erilaisia tapahtumia. Näihin tapahtumiin 24 vastaajaa (N=43) kertoivat osallistuvansa usein.

Monet vastaajista (20 henkilöä) olivat tyytyväisiä nuorisotilaan sellaisenaan. Nuorisotalon kehitettäväksi asioiksi nousi kuitenkin toive saada enemmän aktiviteetteja ja nimenomaan tytöille suunnattua tekemistä. Pelien suhteen tuli muutamia toiveita, ehdotuksissa oli muun muassa toive saada tanssipeli,

PlayStation 4, toinen biljardipöytä sekä mahdollisuus katsoa omia elokuvia. Sohvia toivottiin lisää useamman vastaajan toimesta. Eräs nuorista toivoi valvontakameroita ulos, jotta pyörät pysyivät ehjinä. Mielestämme tähän olisi syytä kiinnittää enemmän huomiota, sillä pyörien hajottaminen saattaa karsia kävijöitä nuorisotalolta.

Avointen ovien hyväksi puoliksi nostettiin se, että nuorisotalo on hyvä paikka missä viettää aikaa kavereiden kanssa, monenlainen tekeminen, musiikki sekä siellä on mahdollisuus nähdä tuttuja joita ei muuten näkisi. Ilmaisen ruoasta, päihteettömyydestä, lämpimästä tilasta, aktiviteeteista ja leppoisasta meiningistä oltiin tyytyväisiä. Ilmainen pääsy nuorisotaloon oli nostettu myös hyväksi puoleksi. Ohjaajia pidettiin mukavina ja lisäksi eräs nuorista kuvasi, että nuorisotalolla voi unohtaa kaikki huonon päivän tapahtumat.

Tutkimuksen myötä ymmärsimme, että nuorisotalon toiminta on todella paljon enemmän kuin vain lämpimän paikan tarjoaminen nuorille. Nuorten vastaukset siitä, mikä saa heidät tulemaan nuorisotalolle kerta toisensa jälkeen paljasti sen, että avoimiin oviin tuleminen merkitsee heille enemmän kuin yhdessä ajan viettämisestä, vaikka nuoret eivät syvempää merkitystä välttämättä tiedosta.

9.2 Pohdinta ja arviointi nuorille tehdystä kyselystä

Kyselyn tekeminen oli molemmille opinnäytetyön tekijöille aika uusi asia. Onnistuimme siinä mielestämme kuitenkin hyvin, vaikka emme olleetkaan käyttäneet opinnäytetyössä hyödyntämäämme Webropol-ohjelmaa aikaisemmin. Huolimatta käyttämästämme ulkopuolisesta kyselylomakkeen oikolukijasta, huomasimme jälkepäin muutamia parannettavia kohtia kysymysten asettelussa.

Meillä, opinnäytetyön tekijöillä, oli tiettyjä ennakkokäsityksiä kohdatessamme nuoria kyselyn tekemisen yhteydessä. Valmistauduimme siihen, että nuoret ovat välinpitämättömiä vastaamaan kyselyyn, joka voisi näyttäytyä myös epäasiallisina vastauksina. Positiiviseksi yllätykseksi nousi kuitenkin se, että nuoret ottivat meidät hyvin vastaan ja suurin osa heistä halusi vastata kyselyyn. Osaa nuorista

saimme rohkaista vastaamaan muun muassa menemällä kannettavan tietokoneen kanssa istumaan sohvalle ja kertomalla kyselystä ja sen tarkoituksesta. Asettumalla nuorten kanssa niin sanotusti samalla tasolle, saimme rohkaistua muutamia nuoria osallistumaan kyselyyn. Pääsääntöisesti nuoret olivat vastanneet asiallisesti kyselyyn, vain muutamia käyttökeltottomia ja välinpitämättömiä kommentteja lukuun ottamatta. Pohdimme, oliko meidän paikanpäällä olemisellamme vaikutusta nuorten vastaamiseen ja vastausten laatuun.

Nuorisotyönohjaajaan liittyvissä kysymyksissä nuorten vastaukset osakseen yllättivät meidät. Ei ole aivan sama, miten ohjaaja käyttäytyy tai huomioi nuoret. Vastauksissa kerrottiin suoraan, että hyvä ohjaaja on sellainen joka huomioi kaikki ja luo hyvän tunnelman. Tästä voimme päätellä, että nuoret havainnoivat ja luovat omat mielipiteensä ohjaajista, vaikka he eivät sitä välttämättä mitenkään tuo ilmi. Siispä tulevina sosiaalialan ammattilaisina tämä rohkaisi meitä yhä enemmän refleктоimaan omaa käyttäytymistä ja esimerkin voimaa sekä halua olla läsnäoleva aikuinen tai ammattilainen nuorten ja asiakkaiden keskuudessa.

Opinäytetyön tekemisessä pohdimme sitä, että saimmeko vastaajia tarpeeksi ja olisivatko tutkimustulokset muuttuneet, mikäli vastaajia olisi ollut enemmän. Nuorisotyöntekijän mukaan nuorisotalolla käy noin 100 nuorta illan aikana. Vaikka tuona iltana, jona kävimme kyselyä tekemässä, paikalla oli enemmän kuin 43 nuorta, kaikki eivät halunneet vastata kyselyyn. Kuitenkin päädyimme siihen tulokseen, että vastaukset olivat pääasiassa niin samansuuntaisia, että tyydyimme vastausten määrään. Kysely oli myös Sputnikin Facebook-sivustolla, joten nuoret, joita emme voineet tavoittaa tuona iltana, pystyivät vastaamaan siihen internetin kautta, mikäli niin halusivat.

Ollessamme tekemässä kyselyä paikalle sattui paljon sellaisia nuoria, jotka osallistuvat avoimiin oviin usein. Voisimme olettaa, että nuorisotalolla on paljon vakiokävijöitä. Paikalla oli myös nuoria, jotka kertoivat, että eivät käy juuri koskaan avoimissa ovissa. Tämä oli mielestämme hyvä tutkimuksemme kannalta, koska tällä tavoin saimme todellisen kuvan siitä, että nuorisotalolla käy muitakin kuin vakiokävijöitä. Mielestämme on hienoa, että nuoret itse nostivat esille sääntöjen

tärkeyden ja niiden osaamisen varmistamisen kaikille. Se osoittaa sitä, että nuoret pitävät yhteisiä sääntöjä tärkeinä.

Tutkimustuloksia purkaessa huomasimme seikkoja, joita olisimme voineet tehdä toisin ja joihinkin kysymyksiin olisimme voineet kysyä perusteluja enemmän, sillä niiden kautta olisimme kenties saaneet arvokasta tietoa. Pohdimme muun muassa sitä, mikä vaikuttaisi nuorten kokemukseen siitä ettei heidän ehdotuksiaan oteta vastaan. Syynä voi olla vaikka se, että kyseinen henkilö ei ole huomannut ehdottaa toiveitaan kenellekään ohjaajista, eikä hänellä siksi ole myönteistä kokemusta asiasta. Toisaalta nuori on voinut ehdottaa myös jotain sellaista, mikä olisi mahdotonta toteuttaa esimerkiksi rajallisen budjetin takia. Jälkeenpäin huomasimme, että kaikissa kysymyksissä joissa vastausvaihtoehtona oli ”en osaa sanoa” olisi ollut hyvä pyytää perusteluja asiasta.

Kysymyksemme ”toivotko lisää ohjattua toimintaa avoimiin oviin?” herätti huomiomme siihen, oliko nuorella käsitystä siitä, mitä kaikkea ohjattu toiminta voisi pitää sisällään. Olisiko heillä kenties ollut selkeämpi mielipide asiasta, jos kysymyksen yhteydessä olisi kerrottu mitä ohjattu toiminta voi olla.

Kysymys uusien kavereiden saamisesta avoimista ovista antaa suuntaa sille, voiko avoimista ovista löytää uusia tuttavuuksia. Vastauksia lukiessa on hyvä muistaa, että kaveripiirin laajuus vaihtelee yksilöllisesti. Tässä varmastikin on yksi syy siihen, miksi vastausten määrä on jakautunut molempiin ääripäihin yllättävän tasaisesti.

Oli hienoa huomata, että vastaajista suurin osa kokee voivansa osallistua omana itsenään nuorisotalon toimintaan. Tähän kysymykseen olimme pyytäneet kaikkia kohdan yksi valinneita perustelemaan vastauksensa sanallisesti. Avoimet vastaukset oli kuitenkin kirjoitettu ”pilke silmäkulmassa”, joten emme kokeneet voivamme antaa parannusehdotuksia kysymykseen liittyen.

Turvallisuudesta kysyttäessä olisimme voineet vielä tarkentaa asiaa kysymällä, miksi nuori on joko täysin eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä Sputnikissa käymisen turvallisuudesta. Tällöin olisimme voineet kartoittaa, voiko turvallisuuden

parantamiseksi oikeasti tehdä jotain. Saimme muutaman perustelun ”täysin eri mieltä”- kohdan valinneilta vastaajilta, mutta perusteluista huomasin, ettei niitä ollut kirjoitettu vakavissaan. Päätimme siis jättää perustelut julkaisematta, sillä niillä ei ollut tutkimuksemme kannalta minkäänlaista painoarvoa.

Pohdimme, että miten ”en osaa sanoa”-vaihtoehdon poisjättäminen olisi vaikuttanut vastauksiin kun vastaajan oli pakko jotakin kysymykseen vastata. Olisivatko nuoret valinneet sattumanvaraisesti jonkin vaihtoehdon päästääkseen kyselyssä eteenpäin vaikkei se olisikaan vastannut todellista mielipidettä. ”En osaa sanoa”- vaihtoehdon valitsemiseen on voinut vaikuttaa nuoren tietämättömyys esimerkiksi nuorisotalon järjestämien tapahtumien määristä.

9.3 Pohdinta ja arviointi nuorisotyöntekijän haastattelusta

Nuorisotyöntekijän haastattelu sujui hyvin. Olimme teemoittaneet kyselyn (LIITE 2), josta olikin meille hyötyä, sillä se auttoi meitä jäsentämään haastattelua. Haastattelutilanne oli hieman jännittävä, koska se oli meille niin uutta. Haastattelun jälkeen litteroimme nauhoituksen tutkimustekstiksi. Sen työstäminen osoittautui suhteellisen aikaa vieväksi, sillä joitakin kohtia piti kuunnella useamman kerran, sillä äänenlaatu ei ollut äänitteessä paras mahdollinen. Olimme testanneet nauhurin käytön ja toimivuuden etukäteen, jotta tietäisimme, miltä etäisyydeltä nauhuri nauhoittaa äänen selkeästi. Siitä huolimatta äänenlaatu oli hieman heikohko. Tässä vaiheessa huomasimme kahdestaan tekemisessä sen edun, että toinen pystyi tarkistamaan ja vahvistamaan asian oikeaksi.

Avoimet ovet ovat tärkeitä illanviettopaikkoja nuorille, joiden kotiolosuhteet eivät välttämättä ole hyvät. Tämä nousi esille nuorisotyöntekijän haastattelusta kysyttäessä häneltä avointen ovien merkitystä nuorille. Nuorisotyöntekijä kuvasi myös nuorisotilan toimivan niin sanotusti nuorten toisena kotina. Tärkeä merkitys nuoren elämässä on myös turvallisilla aikuisilla, joiden piirissä nuori viettää aikaansa. Nuorisotyöntekijän mielestä ennaltaehkäisevä merkitys nousee esille siten, että jos nähdään jollakin nuorella menevän huonosti, niin ohjaaja voi jutella ja kysellä kuulumisia nuorelta sekä ohjata tarvittaessa toisten ammattilaisten

luokse. Haastateltavan mielestä päihteettömällä paikalla on oma merkityksensä nuoren elämään muun muassa viikonloppua ajatellen. Nuorisotalo tarjoaa vaihtoehtoista tekemistä esimerkiksi päihteiden käytön, kotona pelaamisen ja ”jumittamisen” sijaan. (Rättyä 2014.)

9.4 Pohdintaa opinnäytetyön prosessista

Tavoitteenamme oli selvittää nuorten kokemuksia Ylivieskan nuorisotalo Sputnikin toiminnasta ja avoimista ovista, sekä niiden kehittämistarpeista. Mielestämme vastauksista tuli hyvin esille nuorten kokemukset nuorisotalon toiminnasta sekä avoimista ovista. Kolmantena tavoitteenamme oli selvittää nuorisotyöntekijän kokemuksia avointen ovien merkityksestä nuorelle. Teemahaastattelu oli hyvä valinta ja saimmekin mielestämme hyvin tietoa nuorisotyöntekijän kokemuksista avointen ovien merkityksestä nuorelle. Mielestämme saavutimme opinnäytetyölle asetetut tavoitteet hyvin. Käyttämämme tutkimusmenetelmät ja aineistonkeruuohjelma olivat toimivia opinnäytetyöhömmme. Nuorille tehdyllä kyselyllä meidän oli mahdollista kerätä tutkimusaineistoa usealta vastaajalta nopeasti.

Uskomme, että vapaa-ajan harrastuneisuuden kautta nuori voi kehittää ja tutkiskella omaa persoonallisuuttaan ja identiteettiään. Vapaa-ajan toimintojen kautta nuori voi kokeilla useita erilaisia vaihtoehtoja muun muassa aktiviteettien suhteen ja löytää omat kiinnostuksen kohteensa. Tulevina ohjaajina voimme tarjota erilaisia aktiviteettivaihtoehtoja nuorille, joista voi nousta voimavaraisia tekijöitä nuorten elämään. Kuulluksi, nähdyksi ja huomioiduksi tuleminen on meidän jokaisen ihmisen tarve ja toive. Lukemamme teoriatieto ja saamamme vastaukset tukivat tekemiämme johtopäätöksiä. Nuorisotilalla edellä mainittuja asioita voi päästä kokemaan niin toisten nuorten kuin ohjaajienkin taholta. Nuorisotalon toiminnasta voi muokkautua yhteisöllinen ryhmä, mikäli nuoret sitoutuvat käymään ja osallistumaan nuorisotalon asioihin, jolloin toiminta voi tarjota parhaimmillaan ryhmähengen muodostumisen kautta positiivisen kokemuksen. Positiivisten kokemusten saaminen vaikuttaa nuoren itsetuntoon teoriatiedon mukaan.

Nuorisotalon ja nuorisotyön merkitys nosti ajatuksiimme kysymyksiä, kuten jos nuorisotaloa ei olisi, niin olisiko rikollisuus ja häiriökäyttäytymiset isompia ongelmia Ylivieskassa. Valtaisivatko nuoret kauppakeskuksia ja eteistiloja omalla oleskelullaan enemmän, mikä voisi häiritä muita asiakkaita ja jopa pelottaa vanhempia ihmisiä? Nuorisotalo voi toimia yhtenä tukiverkostona nuoren elämässä esimerkiksi silloin kun nuori haluaa päästä eroon päihteistä. Tällöin nuorisotalo voi tarjota vaihtoehtoista tekemistä, uusia kavereita ja päihteettömän paikan nuorelle.

Kokonaisuudessaan opinnäytetyön työstäminen on ollut haastava, mutta myös antoisa prosessi. Välillä on tarvittu aikaa omien ajatusten selkiyttämiseen siitä, mitä seuraavaksi tulisi tehdä ja syvemmän tiedon sisäistämiseen. Riittävä aika asioiden työstämiseen on auttanut tutkimuksen eteenpäin viemisessä. Opinnäytetyön tekeminen jo itsessään on ollut opettavaista ja kehittäväää. Tekemällä tämän työn saimme rohkeutta tarttua myös työelämässä esimerkiksi erilaisiin kehittämistarpeiden kartoittamiseen tutkimustyönä.

Opinnäytetyön tekemiseen oman haasteen toi eri paikkakunnilla asumisen tuomat pitkät välimatkat, aikataulujen yhteensovittaminen sekä työelämän luomat omat rajoitukset. Kumpikaan meistä ei ollut aikaisemmin tutustunut tai käyttänyt Webropol-ohjelmaa jolla teimme kyselyn nuorille. Webropol-työkalun käyttäminen osoittautui kuitenkin suhteellisen helppokäyttöiseksi ja hyväksi meidän kyselymme tarpeisiin.

Koimme opinnäytetyön yhdessä tekemisen antoisaksi, sillä saimme tukea toinen toisiltamme. Toisen opinnäytetyön tekijän ajatusten katketessa toinen tekijöistä pystyi ohjaamaan työssä eteenpäin. Asioiden jakaminen ja työstäminen yhdessä on ollut tarpeen. Asioiden ääneen purkaminen on ollut hyödyllistä, sillä silloin omatkin ajatukset ovat jäsenyneet paremmin sekä asioihin on saanut kahden ihmisen mielipiteen.

Tutkimustamme voisi työstää eteenpäin vaikkapa siten, että Ylivieskassa voitaisiin tutkia sitä osaa nuorista, jotka eivät käy lainkaan nuorisotalolla.

Nuorisotyöntekijöitä voisi haastatella useampia esimerkiksi ryhmähaastatteluna. Tutkimukseen voisi liittää myös nuorten vanhemmat. Heiltä voisi kysyä muun muassa sitä, minkä verran he tietävät nuorisotalon toiminnasta ja ovatko he huomanneet nuorisotalolla käymisessä jotakin erityistä nuorten kannalta.

Toinen jatkotutkimusidea voisi liittyä Kallion alueelle muuttaneisiin ulkomaalaisiin nuoriin. Heiltä voisi selvittää esimerkiksi sitä, että käyvätkö he nuorisotaloilla, tietävätkö he mikä on nuorisotalo ja mitä siellä tehdään. Lisäksi tähän tutkimukseen voisi liittää osaksi myös nuorten maahanmuuttajien vanhemmat ja kysyä myös heidän tietojaan nuorisotaloista. Heille olisi varmasti hyödyksi saada nuorisotaloista tarkempaa tietoa, mikäli sitä ei aiemmin jo ole. Tietoa voisi tarjota vaikkapa opaslehtisillä tai järjestämällä tutustumiskäyntejä Kallion alueen nuorisotaloille.

Toivomme, että opinnäytetyömme kautta saimme välitettyä nuorisotyöhön ja nuorisotoimintaan panostamisen merkitykset. Mielestämme nuorisotyöntekijät tekevät arvokasta työtä. Nuorisotyöntekijät ovat nuorten rinnallakulkijoita ja he voivat toimia suunnan viitoittajana nuorten elämässä kohti tasapainoista aikuisuutta. Nuorisotyöhön panostaminen heijastuu aina yksilöstä yhteiskunnantasolle. Kannustamme nuorisotyöntekijöitä aika ajoin pysähtymään nuoren rinnalle miettimään työn syvempää merkitystä, sillä se osoittaa työn todellisen merkityksellisyyden.

LÄHTEET

Aaltonen, M., Ojanen, T., Vihunen, R. & Vilén, M. 1999. Nuoren aika. Porvoo: WSOY – Kirjapainoyksikkö.

Aaltonen, M., Ojanen, T., Vihunen, R., & Vilen, M. 2003. Nuoren aika. 2. Uudistettu painos. Porvoo: WS Bookwell Oy.

Aaltonen, K., Astala, S., Aula, M., Cortés Téllez, M., Hätälä, J., Kurttila, T., Manninen, T., Parviainen, I., Risku, V., Saarela, O & Sjöholm K. 2007. Nuorisolakiopas. Tallinna: Tietosanoma Oy.

Aaltonen, K., Ahola, E., Alho, S., Haapala, K., Häkli, E., Järvenpää, A., Kaivosoja, R., Kosonen, M., Lahtinen, M., Lybeck, T., Moisala, V., Riipi, M., Siurala, L., Särmäkari, V., Timonen, S., Walldén, J., Winqvist, L. & Wrede, G.H. 2011. Nuorten hyvinvointi ja monialainen yhteistyö. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Alasuutari, P. 2001. Laadullinen tutkimus. 3.painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Brunila, K. 2003. Nuoret tietoyhteiskunnan tiellä. Tietoteekki – Hankkeen ohjauksella nuorten syrjäytymistä vastaan. Teoksessa Kangas, S. & Kuure, T. (toim.) Teknologisoituva nuoruus. Helsinki: Yliopistopaino Oy, 53.

Etsivän työn tekijä. 2012. Teoksessa Kaartinen-Koutaniemi, J. (toim.) Etsivässä työssä. Porvoo: Bookwell Oy, 35, 39-40.

Finlex® 2006. Nuorisolaki 27.1.2006/72. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>. Luettu 13.9.2014

Gretschel, A. 2007. Nuorisotalo mahdollistavana lähiyhteisönä. Teoksessa Gretschel, A. & Kiilakoski, T. (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, 193-195, 197, 200.

- Haapala, A. 2012a. Tulevaisuuskuvat nuorisotyössä. Teoksessa Komonen, K., Suurpää, L. & Söderlund, M. (toim.). 2012. Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Hakapaino, 53, 60, 63.
- Haapala, J. 2012b. "Ei saa niinku valistaa liikaa" - Nuorten näkemyksiä hyvästä ohjauksesta sekä ohjaajan roolista ja merkityksestä nuorisotalolla. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, sosiaalialan koulutusohjelma. Www-dokumentti. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/50188/Haapala_Jenny.pdf?sequence=1. Luettu: 11.10.2014
- Hietala, T., Kaltiainen, T., Metsärinne, U. & Vanhala, E. 2010. Nuori ja mieli – Koulu mielenterveyden tukena. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.). 2008. Nuorisotyötä on tehtävä – Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. 2. muuttumaton painos. Helsinki: Hakapaino Oy.
- Honkasalo, V. & Souto, A-M. 2008. Monikulttuurinen nuorisotyö. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä - Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. 2. muuttumaton painos. Helsinki: Hakapaino Oy, 115,126.
- Horelli, L., Haikkola, L. & Sotkasiira, T. 2008. Osallistuminen nuorisotyön lähestymistapana. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä - Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. 2. muuttumaton painos. Helsinki: Hakapaino Oy, 219.
- Kemppinen, P. 1999. Nuoriso 2000 - Nuorisotyön käsikirja. Vantaa: Kannustusvalmennus P. & K. Oy.
- Keränen, H & Remes, S. 2011. Avointen ovien toiminnan kehittäminen - Selvitys kehittämistarpeista Iisalmen kaupungin nuorisopalveluihin. Savonia ammattikorkeakoulu, sosiaalialan koulutusohjelma. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.theseus.fi/handle/10024/38314>. Luettu:19.10.2014.

Kiilakoski, T. 2007. Johdanto: Lapset ja nuoret kuntalaisina. Teoksessa Gretschel, A. & Kiilakoski, T. (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, 12-14, 17.

Kiilakoski, T. 2012. Nuorisotalotoiminnan kehittäminen. Teoksessa Komonen, K., Suurpää, L. & Söderlund, M. (toim.). 2012. Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Hakapaino, 125, 138-139.

Komonen, K., Suurpää, L. & Söderlund, M. (toim.). 2012. Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Hakapaino.

Kylmäkoski, M. 2008. Eteinen, vessa, keittokomero ja huone – Niistä on nuorisotila tehty. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä - Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. 2. muuttumaton painos. Helsinki: Hakapaino Oy, 400.

Liuha, S. 2011. Lähellä ja läsnä. Kasvatuksellinen kohtaaminen nuorisotalotoiminnassa. Humanistinen ammattikorkeakoulu, kansalaistoiminnan ja nuorisotyön opinnäytetyö. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/35315/Liuha_Sami.pdf?sequence=1. Luettu: 14.9.2014.

NuortenLaturi. 2014. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://nuortenlaturi.fi/nuorisotyö/perustietoa>. Luettu: 12.10.2014.

Niemelä, K. 2005. Myytti hyvästä nuorisotyöntekijätyypistä. Teoksesta Paananen, T. & Tuominen, H. (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 245.

Niemi, S. 2013. Nuorisotalo Sillan maine - Selvitys Hyvinkään nuorisotalon maineesta paikallisten nuorten keskuudessa. Humanistinen ammattikorkeakoulu, kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Www-dokumentti. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/54822/Niemi_Sanna.pdf?sequence=1 Luettu:19.10.2014.

Nieminen, J. 2008. Vastavoiman hahmo – Nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä - Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. 2. muuttumaton painos. Helsinki: Hakapaino Oy, 21.

Rauas, M. 2012. OLE HYVÄ! – Nuorisotyön eettisyys kehittämishaasteena. Teoksessa Komonen, K., Suurpää, L. & Söderlund, M. (toim.). 2012. Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Hakapaino, 106 – 107, 120 - 122.

Ruotsalainen, L. 2003. Nuorisotyö median myrskyssä. Teoksessa Kangas, S. & Kuure, T. (toim.) Teknologisoituva nuoruus. Helsinki: Yliopistopaino Oy, 48.

Rättyä 2014. Nuorisotyöntekijän haastattelu 13.1.2014.

Salminen, E. 2010. Osallisuutta etsimässä. Selvitys nuorisotalo Sillan kävijöiden osallisuuden kokemuksista. Humanistinen ammattikorkeakoulu, kansalaistoiminnan ja nuorisotyön opinnäytetyö. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.theseus.fi/handle/10024/22547>. Luettu: 19.10.2014.

Suoranta, J. & Lehtimäki, H. 2003. Verkostososiaalisuus ja nuoret. Teoksessa Kangas, S. & Kuure, T. (toim.) Teknologisoituva nuoruus. Helsinki: Yliopistopaino Oy, 30-31.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2014. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/palvelut/nuorten/nuorisotyö. Luettu 13.9.2014.

KYSELY NUORILLE

Kyselylomake tehtiin Webropol-ohjelmalla, joten kysymykset eivät olleet tällaisessä muodossa. Likert-asteikon vaihtoehdot olivat 5-täysin samaa mieltä, 4-jokseenkin samaa mieltä, 3-en osaa sanoa, 2-jokseenkin eri mieltä, 1-täysin eri mieltä.

TAUSTATIEDOT

1. Ikä:
2. Sukupuoli: (tyttö-poika)

NUORISOTYÖ JA OHJAAJAT

3. Mistä olet kuullut nuorisotalosta/ nuorisotalon toiminnasta? (koulu-kaverit-internet-Facebook-mainokset-lehti-jokin muu, mikä?)
4. Millainen on hyvä ohjaaja? (avoin kysymys)
5. Mielestäni nuorisotilat ovat viihtyisät? Jos valitsit kohdan 1, perustele. (Likert-asteikko)
6. Osallistun nuorisotoimen järjestämiin retkiin ja tapahtumiin? (usein, silloin tällöin, en juuri koskaan. Miksi et osallistu?)
7. Nuorisotoimi järjestää tarpeeksi usein erilaisia tapahtumia? Jos valitsit kohdan 1, perustele. (Likert-asteikko)
8. Millaisia retkiä/tapahtumia toivoisit järjestettävän? (avoin kysymys)

AVOIMET OVET

9. Kuinka usein käyt avoimissa ovissa? (usein, silloin tällöin, en juuri koskaan, olen ensimmäistä kertaa avoimissa ovissa)
10. Mikä saa sinut lähtemään avoimiin oviin? (kaverit, toiminta, ohjaajat, hyvä ajanviettopaikka, jokin muu, mikä?)
11. Mitä hyviä puolia avoimissa ovissa mielestäsi on? (avoin kysymys)
12. Mitä huonoja puolia avoimissa ovissa mielestäsi on? (avoin kysymys)
13. Mitä kehitettävää avoimissa ovissa mielestäsi on? (avoin kysymys)
14. Koen voivani vaikuttaa avointen ovien toimintaan omilla ehdotuksillani. Jos valitsit kohdan 1, perustele. (Likert-asteikko)
15. Toivon lisää ohjattua toimintaa avoimiin oviin. (Likert-asteikko)

16. Olen saanut uusia kavereita avoimissa ovissa. (Likert-asteikko)
17. Koen voivani osallistua avoimien ovien toimintaan omana itsenäni. (Likert-asteikko)
18. Sputnikissa on turvallista käydä. Jos valitsit kohdan 1, perustele. (Likert-asteikko)
19. Kansainvälisen ohjaajan osallistuminen avoimiin oviin tuo vaihtelua nuorisotalon toimintaan. (Likert-asteikko)
20. Kansainvälinen ohjaaja tuo vaihtelua nuorisotalon toimintaan. (Likert-asteikko)
21. Vapaa sana: Minkälaista palautetta haluat antaa ohjaajille? Ruusut ja Risut. (avoin kysymys)

KIITOS VASTAUKSISTASI!!

TEEMAHAASTETTELU NUORISOTYÖNTEKIJÄLLE

TAUSTATIEDOT

Millainen koulutus sinulla on työhön?

Millainen työkokemus sinulla on?

Mikä sai sinut lähtemään tähän työhön?

AVOIMET OVET

Kuinka paljon nuoria käy Sputnikin avoimissa ovissa?

Mikä nuoret saa mielestäsi tulemaan avoimiin oviin?

Kuinka paljon nuoret voivat vaikuttaa avoimien ovien ohjattuun toimintaan?

Kuinka aktiivisesti nuoret osallistuvat ohjattuun toimintaan?

Mikä saa heidät mielestäsi lähtemään siihen mukaan?

Jos he eivät mielestäsi osallistu toimintaan, niin osaatko kuvailla miksi ei?

Mikä on nuorten kanssa työskentelyssä parasta?

Entä ikävintä?

Mitä toivot nuorilta, jotka käyvät avoimissa ovissa?

Onko avoimissa ovissa mielestäsi jotain kehitettävää? Jos on, niin mitä?

Jos havaitset nuorella jonkun ongelman, miten koet voivasi auttaa nuorta tai puuttua siihen?

Millainen on mielestäsi hyvä ohjaaja?

Mitä kehitettävää nuorisotalon toiminnassa mielestäsi on?

Vapaata kuvausta työstä mieleen nousevista asioista

AVOINTEN OVIENT MERKITYS NUORELLE

Minkälaisia kokemuksia sinulla on avointen ovien merkityksestä nuorelle?

(Haastateltava voi vapaasti kertoa, jonka jälkeen annoimme tarkentavia kysymyksiä, muun muassa seuraavista aiheista:

- ennalta ehkäisevä merkitys?
- yhteiskunnallinen merkitys?
- Osallisuus, syrjäytyminen?
- Yhteisötoiminta?
- Kansainvälisyys?